

DE STER

88ste JAARGANG NUMMER 6 DE KERK VAN JEZUS CHRISTUS VAN DE HEILIGEN DER LAATSTE DAGEN JUNI 1988

Eerste Presidium:
Ezra Taft Benson
Gordon B. Hinckley
Thomas S. Monson

Raad der Twaalf:

Marion G. Romney, Howard W. Hunter, Boyd K. Packard,
Marvin J. Ashton, L. Tom Perry, David B. Haight,
James E. Faust, Neal A. Maxwell, Russell M. Nelson,
Dallin H. Oaks, M. Russell Ballard, Joseph B. Wirthlin

Adviseurs: Hugh W. Pinnock, Gene R. Cook,
William R. Bradford, Keith W. Wilcox

Redacteur: Hugh W. Pinnock

Director of Church Magazines: Ronald L. Knighton

International Magazines:

Zakelijk redacteur: Larry A. Hiller

Assistent-redacteurs: David Mitchell

Assistent-redacteurs: Ann Laemmlen, Diane Brinkman

Vormgeving: N. Kay Stevenson, Sharri Cook

DE STER

Vertaling, nieuwsredactie en administratie:

Nieuwsredacteur: J. P. van Oudheusden

Assistent: M. P. Jongkees

Kerkelijk Vertaalbureau

Postbus 224

NL-3430 AE Nieuwegein

Telefoon: 0 (031) 3402-4026

Uitgever:

Kirche Jesu Christi der Heiligen der Letzten Tage,

Industriestrasse 21, Postfach 1568,

DE-632 Friedrichsdorf 1

Telefoon: 0 61 72 71 03 34

© 1988 by Corporation of the President of
The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints

Alle rechten voorbehouden

De tijdschriften van De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen verschijnen maandelijks in het Chinees, Deens, Duits, Engels, Fins, Frans, Italiaans, Japans, Koreaans, Nederlands, Noors, Portugees, Samoans, Spaans, Tongaans en Zweeds; eens in de twee maanden in het Indonesisch, Tahitiaans en Thais; en eens per kwartaal in het IJslands.

Informatie voor abonnees in de V. S.:

Published monthly by the Corporation of the President of The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints.

Application to mail at second class postage rates is pending at Salt Lake City, Utah. Subscription price \$10.00 per year. \$1.00 per single copy. Thirty days' notice required for change of address. When ordering a change, include address label from a recent issue; changes cannot be made unless both the old address and the new are included. Send subscriptions and queries to Church Magazines, 50 East North Temple Street, Salt Lake City, Utah 84150, United States of America. Subscription information telephone number 801-531-2947.

POSTMASTER: Send form 3579 to DE STER at 50 East North Temple Street, Salt Lake City, Utah 84150, United States of America.

Jaarabonnement:

Nederland: f28,00

België: Bfr. 485,00

USA/Canada: US \$10.00

Andere landen (per zeepost):

cheque in tegenwaarde van f31,00

Het abonnement kan elk gewenst moment ingaan en wordt automatisch verlengd, tenzij twee maanden voor vervaldatum schriftelijk is opgezegd. Opgave van een nieuw abonnement te richten aan de administratie; wacht met betalen tot u een acceptgiro ontvangt.

Versijnt twaalf maal per jaar

Printed by Friedrichsdorf Printing Center
Federal Republic of Germany

PBMA 8806 DU

DE STER

Officiële Nederlandstalige uitgave van De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen.
De in deze publicatie afgedrukte artikelen werden overgenomen uit de tijdschriften „Ensign”, „New Era” en „Friend”.

Inhoudsopgave

- 2 **BOODSCHAP VAN HET EERSTE PRESIDIUM:**
Wij hebben een opdracht te volbrengen, *President Gordon B. Hinckley*
- 8 Kleinigheden zijn belangrijk, *Ouderling Joseph B. Wirthlin*
- 11 De onwaarschijnlijke bekeerling; *Daniel Webster Jones, Jack McAllister*
- 14 „Ik verbrand het boek niet!” *Don Vincenzo di Francesca*
- 19 **WIJSHEDEN:**
Absolute waarheid, *President Spencer W. Kimball*
- 20 Zending worden, *Carol Wagner Tuttle*
- 23 **VRAAG EN ANTWOORD:**
Waarom de Nephieten tot Jezus baden, *Beth T. Spackman*
- 24 **WIJSHEDEN:**
Klimplanten, *Larry Hiller*
- 25 Waarom wij iemand vragen het Boek van Mormon te lezen, *Jay E. Jensen*
- 29 Geloof moet er zijn, *Arthur R. Bassett*
- 36 **ZHV-HUISBEZOEKBOODSCHAP:**
„De liefde zoekt zichzelf niet”
- 37 Het Boek van Mormon en het hedendaagse gezin, *Darwin L. Thomas*

VOOR TIENERS EN TWENS

- 41 „Als ik geen mormoon was”, *Leanne Askew*
- 43 God gaf de wasdom, *Michael Call*
- 47 Gewoon de straat oversteken: Een brief aan mijn broertje, *Vivian Harmer*

Kinderster

- 2 Het sterrenfeest, *Margaret Knights Hultsch*
- 6 Helaman en de tweeduizend gelovige jongemannen, *Pat Graham*
- 8 Puzzels, *Rich Latta*

Op de voorpagina: Het wonder van het Boek van Mormon begon met de verschijning van een engel aan een jongeman, het voorkomen van de gouden platen uit de heuvel Cumora die „een getuige van Jezus Christus” bevatten, en goddelijke leiding bij het vertalen en drukken van deze boodschap aan de wereld. Zie de artikelen over het Boek van Mormon in dit nummer. („De eerste druk van het Boek van Mormon”, schilderij van Gary E. Smith; portret van Joseph Smith gereproduceerd met toestemming van de Gereorganiseerde Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen, World Headquarters, Independence, Missouri.)

神叫他成長

Daniel Webster Jones

WIJ HEBBEN EEN OPDRACHT TE VOLBRENGEN

President Gordon B. Hinckley
Eerste raadgever in het Eerste Presidium

Ik zou de leden van de kerk willen uitnodigen nog eens na te denken over het grote gebod dat de Heer heeft gegeven aan allen die het verlangen hebben als zijn discipel te worden gekend. Het is een gebod dat wij niet kunnen negeren en wij kunnen ons er evenmin aan onttrekken. Het gebod is om het evangelie te onderwijzen aan de naties en volken van de aarde.

Dit was de laatste instructie die de Heer gaf na zijn opstanding, vlak voor zijn hemelvaart. Zij werd herhaald bij de opening van deze bedeling. Na de organisatie van het eerste Quorum der Twaalf in 1835, gaf Oliver Cowdery, raadgever in het Eerste Presidium, de presidenten de broeders een opdracht. Zijn woorden zijn een handvest geworden voor alle leden van de Twaalf die in de voetsporen van die eerste groep zijn getreden. Die opdracht omvat de volgende raad:

„Wees erop gebrand zielen te redden. De ziel van de ene mens is even kostbaar als van de ander . . . Het evangelie moet voortrollen, en dat zal het doen totdat het de hele aarde vervult . . . U hebt een opdracht die alleen u kunt volbrengen; u moet het evangelie in al haar eenvoud en reinheid verkondigen; en wij vertrouwen u toe aan

God en zijn genadewoord.”
(*History of the Church*, deel 2, blz. 196–198.)

Na die raadgeving gaf de Heer de openbaring die wij kennen als afdeling 112 van de Leer en Verbonden en die aan de Twaalf was gericht. Er staat onder andere in:

„Strijd daarom voortdurend, en verhef dagelijks uw waarschuwend stem, zodat, wanneer de nacht komt, de bewoners der aarde door uw woorden niet kunnen slapen . . .

„. . . en Ik zal met u zijn; en in welke plaats gij ook Mijn naam zult verkondigen, zal er voor u een weg tot welslagen worden gebaand, opdat zij Mijn woord mogen ontvangen.” (LV 112:5, 19.)

„Een stotteraar”

In de beginjaren van de kerk werden zendingen naar andere staten gestuurd, naar Canada, en in 1837 de oceaan over naar Engeland. In de Kirtland-tempel sprak de profeet Joseph Smith ouderling Heber C. Kimball aan: „Broeder Heber, de Geest des Heren heeft mij ingefluisterd: „Laat mijn dienstknecht Heber naar Engeland gaan en mijn evangelie verkondigen en de deur van verlossing voor dat land openen.”

Hoewel ouderling Kimball een gelovig man was,

Wees erop gebrand zielen te redden.
De ziel van de ene mens is even

kostbaar als die van de ander. Het evangelie moet voortrollen, en dat zal het doen totdat het de hele aarde vervult.

vreesde hij dat hij niet goed kon prediken. Nederig zei hij:

„O Heer, ik ben een stotteraar en volkomen ongeschikt voor zulk werk; hoe kan ik gaan prediken in dat land, dat door de hele christelijke wereld beroemd is wegens zijn geleerdheid, kennis en godsvrucht; de bakermat van de godsdienst; en aan een volk wiens intelligentie spreekwoordelijk is!“ (Aangehaald door Orson F. Whitney in *Life of Heber C. Kimball*, Salt Lake City: Bookcraft, 1945, blz. 104.)

Maar toch gingen hij en zijn metgezellen naar Engeland toe. De taal die zij er aantroffen was in wezen dezelfde als hun eigen, maar vele gebruiken waren anders. Ze trokken zich er echter weinig van aan. Hun boodschap was het verlossende evangelie. Zij spraken over weinig anders. En de geschiedenis getuigt op treffende wijze van het welslagen van hun arbeid. In de jaren die zo snel daarop volgden, werd de boodschap van het herstelde evangelie naar de eilanden der zee gebracht, waar volkomen nieuwe en unieke culturen werden aangetroffen. Zo was het ook in de verschillende landen van Europa, met nieuwe talen die geleerd moesten worden en andere gebruiken waar men mee om moest leren gaan.

Hoewel de heiligen, nadat zij naar het westen waren getrokken, zich voor de enorme taak gesteld zagen om de wildernis te onderwerpen en een gemenebest op te bouwen, verslaptten zij niet in hun inspanningen om het evangelie naar de volken van de aarde te brengen.

Tijdens de conferentie van 1852 werden mannen uit de aanwezigen opgeroepen om niet alleen naar de landen in Europa te gaan, maar ook naar China en Siam (het tegenwoordige Thailand). Het is ontroerend om te zien dat er in die pionierstijd zendingen naar India werden gestuurd, waar wij vandaag, na vele jaren, weer bezig zijn de zaadjes van het evangelie te planten.

De onverschrokkenheid van de pioniers

Ik verbaas me over de onverschrokkenheid – hoewel ik eigenlijk liever van *geloof* spreek – van de leiders en leden van de kerk in die pionierstijd, die het met hun

betrekkelijk kleine ledental en hun beperkte middelen aandurfden om het evangelie naar verre landen te brengen. Wij kunnen het relaxas van ouderling Parley P. Pratt's reizen in Chili niet lezen zonder met een dankbaar hart de moed en het geloof van die vroege zendingen te onderkennen, die de opdracht van de Heer om het evangelie naar de volken van de aarde te brengen zo ernstig opnamen.

Hun lange reizen naar overzeese gebieden vonden plaats onder uitermate moeilijke omstandigheden. Wanneer zij aankwamen in het hun toegewezen land, was er geen vriend of metgezel om hen af te halen. Zij waren niet voorbereid op hetgeen zij daar zouden aantreffen en hadden geen kennis van de taal van het volk waaronder zij gingen arbeiden. Velen van hen werden ziek terwijl hun lichaam zich met moeite aanpaste aan het voedsel en de vreemde levensomstandigheden. Maar zij waren vervuld van een sterke zendingsdrang nu hun was geboden het verlossende evangelie aan de volken der aarde te brengen. De culturen waar zij mee in aanraking kwamen vormden een uitdaging voor hen, maar die waren niet belangrijk in vergelijking met hun veel grotere verantwoordelijkheid.

Een „kleinere“ wereld

Denk u eens het grote verschil in tussen de omstandigheden in het midden van de vorige eeuw en nu, waardoor het tegenwoordig zoveel gemakkelijker is om het evangelie over de wereld te verbreiden.

In de eerste plaats is het ons allen duidelijk dat wij leven in een wereld die „kleiner“ is gemaakt door de moderne vervoersmiddelen. Vroeger vergde het weken, en weleens maanden, om de Grote Oceaan over te steken. Tegenwoordig kunnen wij in tien uur van San Francisco naar Tokio vliegen in een luxueuze jumbojet – en onderweg nog genieten van een voortreffelijke maaltijd ook. Wij mogen het belang niet onderschatten van het enorme volume aan luchtverkeer dat zich onophoudelijk langs de handelsroutes van de wereld beweegt, en de invloed van een dergelijke samenwerking onder de verschillende landen wat betreft hun culturele verschillen.

Wij leven in een wereld die „kleiner“
is gemaakt door de moderne vervoers-
middelen. Een dergelijke wisselwerking onder de
verschillende landen kan niet genegeerd worden.

In de tweede plaats, naarmate het ontwikkelingspeil over de gehele wereld stijgt, is er alom een groter begrip en waardering voor andere volken. Er is tegenwoordig zoveel informatie beschikbaar voor hen die een ander land willen bezoeken, dat zij er niet onwetend heen hoeven te gaan. Bovendien zullen zij merken dat er onder de volken die zij bezoeken een vrij uitgebreide kennis bestaat van de cultuur waar zij vandaan komen. Waar wij ook wonen, het omroepbestel

en de grote persdiensten hebben Parijs, Washington D. C. en Pretoria bij ons thuis gebracht. Wij weten haast ogenblikkelijk van belangrijke gebeurtenissen die zich hebben voorgedaan in New Delhi, Buenos Aires of andere delen van de wereld.

In de derde plaats is er een steeds grotere kennis van talen onder de wereldbevolking. Niet alleen wordt er in haast alle grote steden Engels gesproken, maar de zendingen die wij uisturen zijn in staat om het evan-

---

De zendingen over de hele wereld worden geleid door zendingspresidenten en hun vrouw die een rijkdom aan ervaring in leiderschap in de kerk met zich meebrengen.

---

gelie te verkondigen in de taal van het hun toegewezen land. Een reuzestap voorwaarts in het onderwijzen van het evangelie overal op aarde is de vestiging van taalscholen van de kerk. Deze instituten, en de opleiding die zij bieden, kennen in de hele wereld hun gelijke niet.

Nog een factor die de zendelingen enorm tot zegen is zodat zij produktief kunnen zijn in hun heilige roeping, is het kaliber van de mannen die tegenwoordig de zendingengebieden presideren. Het zijn geen nieuwelingen die in die hoedanigheid dienen; deze echtparen zijn evenwichtige broeders en zusters met een ruime ervaring. Het zijn leiders en adviseurs, die in staat zijn de jonge zendelingen te onderwijzen en de oudere echtparen die zich tot hen wenden raad te geven, en hen te beschermen tegen de dreigende voetangels en klemmen.

En een toenemend begrip

Tenslotte wil ik de aandacht vestigen op het enorm toenemende begrip in vele delen van de wereld aangaande alles wat ons als kinderen van onze Hemelse Vader bindt. De mensen aan de ene kant van de aarde zien er volgens mij min of meer hetzelfde uit en gedragen zich op de zelfde manier als de mensen die ik aan de andere kant van de wereld tegenkom. Dat wil zeggen, mensen zijn in wezen hetzelfde, ook al leven zij in een andere cultuur. Ik denk daarbij, bijvoorbeeld, aan zaken die overal, onder alle mensen, voorkomen, zoals de liefde tussen man en vrouw; de liefde tussen ouders en kinderen; de waardering voor schoonheid in welke vorm dan ook; bezorgdheid over leed; het onderkennen van leiderschap; het herkennen van een hogere macht, tot wie wij ons kunnen wenden om hulp en die ons allen zal oordelen; het steeds aanwezige geweten; en een gevoel voor goed en kwaad.

Jaren geleden werd mij eens gevraagd of de zendingenlessen die wij in de zogenaamde niet-christelijke landen gebruiken afwijken van de lessen die in christelijke landen worden gebruikt. Ik antwoordde dat wij in wezen dezelfde lessen geven, omdat wij dezelfde soort mensen onderwijzen, mensen met een hart dat wordt geraakt door dezelfde eeuwige waarheden. Over de hele wereld reageren mannen en vrouwen op min of meer dezelfde manier op identieke prikkels. Wanneer

zij het koud hebben, zoeken zij warmte; zij kennen dezelfde pijnen; zij ondergaan verdriet en ervaren vreugde. En overall wenden mensen zich tot een hogere macht. Zij geven Hem misschien een andere naam en wellicht beschrijven zij Hem op een andere manier, maar zij zijn zich bewust van zijn bestaan en wenden zich tot Hem om kracht die groter is dan de hunne.

„Zij worden beiden opgebouwd en zij verheugen zich te zamen“

Wanneer verschillen – tussen ons en onze burens of tussen de ene cultuur en de andere – obstakels opwerpen in ons streven het evangelie met anderen te delen, kan kalme hoffelijkheid deze obstakels vaak verwijderen. Ik getuig dat wanneer wij het gebod van de Heer om anderen in aanraking te brengen met het evangelie gehoorzamen, de Geest van de Heer zal helpen de verschillen te overwinnen tussen hij die onderwijst en hij die onderwezen wordt. De Heer verduidelijkt dit proces toen Hij zei: „Daarom begrijpen hij, die predikt, en hij, die ontvangt, elkander, en worden beiden opgebouwd, en zij verheugen zich te zamen.“ (LV 50:22.)

Ik ben ervan overtuigd dat ons meest doeltreffende hulpmiddel bij onze roeping om het evangelie met anderen te delen, de Geest van de Heer is. Wij hebben Hem allemaal in anderen zien werken. Bij ons werk voor de Heer hebben wij Hem ook zelf gevoeld. Op zulke momenten vallen de oppervlakkige verschillen tussen ons en degene die wij onderwijzen ons als schellen van de ogen. Een heerlijk warm gevoel van verbondenheid en begrip welt bij ons op. Het is letterlijk zo dat wij elkaar begrijpen en het is letterlijk zo dat wij beiden worden opgebouwd en ons te zamen verheugen.

Wij zijn werkelijk betrokken bij een wonderbaar werk en een wonder. Er zijn nu zo'n 211 zendingengebieden in de kerk, met ruim 35000 zendelingen in het veld. Wij zijn werkzaam in alle landen van Noord-, Midden- en Zuid-Amerika, in alle landen aan deze kant van het ijzeren gordijn in Europa, in vele Aziatische landen en op de eilanden in de Grote Oceaan. En nu wordt het herstelde evangelie naar nog andere landen gebracht. De gevolgen zijn heerlijk. Ongeacht waar men ze aantreft, de heiligen der laatste dagen

sprekende met dezelfde stem en getuigen van dezelfde eeuwige waarheden met dezelfde vurige geest. Het heeft veel gekost aan offers, toewijding en inspanning, maar de resultaten zijn wonderbaarlijk.

De Heer zal de weg openen

En nu liggen er nog grotere uitdagingen in het verschiet. Men kan niet denken aan de miljarden die nog nooit van dit werk hebben gehoord zonder zich af te vragen hoe onze opdracht om het hele mensdom te onderwijzen ooit kan worden vervuld. Er zijn landen waar wij op dit moment niet mogen komen. Wij eren de wetten van die landen en voegen ons eraan. Maar als wij alert zijn en geduld hebben, zal de Heer te rechter tijd de weg openen. Hij bepaalt wanneer. Intussen is er veel te doen onder degenen in onze onmiddellijke omgeving. Naarmate wij ons inspannen en nederig bidden om inspiratie, zullen wij gezegend worden in ons verlangen om het evangelie te delen met onze familie, vrienden, burens en kennissen.

De vooruitgang van de kerk in onze tijd is werkelijk verbazingwekkend. De God van de hemel heeft dit wonder van de laatste dagen teweeggebracht en wat wij hebben gezien is maar een voorproefje van de grotere dingen die nog moeten komen. Het werk zal tot stand worden gebracht door nederige mannen en vrouwen, jong en oud, die het zullen doen omdat zij geloven in het woord van de Heer toen Hij zei:

„En een ieder, die zal uitgaan en dit evangelie des koninkrijks prediken, en niet faalt in alles getrouw te blijven, zal niet vermoeid van geest worden, noch verduisterd, evenmin vermoeid in lichaam, ledemaat noch gewricht, en geen haar van zijn hoofd zal onbemerkt op de grond vallen. En zij zullen niet hongereg, noch dorstig gaan.” (LV 84:80.)

Het werk zal slagen omdat de Heer heeft beloofd:

„En wie u ook ontvangt, daar zal Ik eveneens zijn, want Ik zal voor uw aangezicht uitgaan. Ik zal aan uw rechterhand en aan uw linkerhand zijn, en Mijn Geest zal in uw hart zijn, en Mijn engelen zullen rondom u zijn om u te bemoedigen” (LV 84:88).

Laten wij met deze door God gegeven opdracht en door God beloofde zegeningen in geloof voorwaarts gaan. Al doende zal de Heer onze inspanningen zegenen. Laten wij ons steentje bijdragen en het evangelie

delen met de mensen om ons heen, in de eerste plaats door ons voorbeeld en vervolgens door geïnspireerd onderwijs.

De steen die zonder toedoen van mensenhanden losraakte, zal blijven voortrollen tot hij de aarde vult (zie Dan. 2). Ik getuig tot u van deze waarheid en ook van de waarheid dat ieder van ons kan helpen op manieren die passen bij onze omstandigheden, als wij bereid zijn de leiding en inspiratie van onze Vader in de hemel te zoeken. Het is Gods werk waar wij mee bezig zijn en met zijn zegen zullen wij niet falen. □

SUGGESTIES VOOR HUISONDERWIJZERS

Enkele belangrijke punten, die u tijdens uw huisonderwijs naar voren kunt brengen:

1. De Heer heeft ons het gebod gegeven om alle mensen het evangelie te onderwijzen.
2. Ongeacht waar wij wonen, de communicatiemiddelen, het vervoer en het onderwijs van deze tijd zorgen ervoor dat het voor ons veel gemakkelijker is om het evangelie met anderen te delen dan voor de leden en zendelingen in voorgaande eeuwen.
3. Mensen van alle nationaliteiten hebben gemeen dat zij van hun man of vrouw en van hun kinderen houden, schoonheid waarderen, meevoelen met hen die lijden, het bestaan van een hogere macht onderkennen en goed en kwaad kunnen onderscheiden.
4. Onderlinge verschillen kunnen overwonnen worden door hoffelijkheid, liefde en de Geest van de Heer.
5. Wij kunnen allemaal gezegend worden bij onze inspanningen om het evangelie met anderen te delen wanneer wij de leiding en inspiratie van de Heer zoeken.

Wenken voor de bespreking

1. Vertel hoe u denkt over het gebod van de Heer om het evangelie met anderen te delen.
2. Zijn er teksten of aanhalingen in dit artikel die de leden van het gezin kunnen voorlezen en bespreken?
3. Zou deze bespreking beter verlopen als u van tevoren met het hoofd van het gezin sprak? Is er een boodschap van de quorumleider of van de bisschop?

KLEINIGHEDEN ZIJN BELANGRIJK

Ouderling Joseph B. Wirthlin
Van het Quorum der Twaalf

*Het is niet een kwestie van omgaan met tijd,
maar omgaan met onszelf in de tijd die we hebben. De zogenaamde kleinigheden zijn werkelijk
heel belangrijk als wij het eeuwige leven willen beërven.*

Onlangs werd ik getroffen door de gedachte dat dit leven een aaneenschakeling is van kleinigheden – kleinigheden zijn heel belangrijk. Ik geloof dat kleinigheden heel belangrijk zijn in relatie tot onszelf, in relatie tot anderen en in relatie tot God.

De Heer heeft gezegd: „Verflauwt daarom niet in goeddoen, want gij legt het fundament van een groot werk. En uit het kleine komt het grote voort” (LV 64:33).

Vaak is bij mij de gedachte opgekomen dat een kleinigheid gauw over het hoofd wordt gezien, zoals de minuten die in elk uur van de dag verstrijken. Geen enkel mens kan aan de tijd ontkomen. Hij kan genegeerd noch veranderd worden. We moeten het allemaal doen met zestig minuten in een uur. We kunnen de minuten in een dag niet verkorten of verlengen.

Het is geen kwestie van omgaan met tijd, maar omgaan met onszelf in de tijd die we hebben. Elke minuut is iets kleins en toch, wat onze produktiviteit betreft, schuilt ons succes in het gebruik van die ene minuut.

In relatie tot onszelf

Laten we dit eerst eens bezien in relatie tot onszelf. U moet er goed op letten dat de kleinigheden in uw leven voldoende aandacht krijgen. U moet leren uw gezondheid, fysiek en mentaal, in het oog te houden. Krijgt u genoeg lichaamsbeweging die u extra energie en kracht geeft, noodzakelijk voor uw dagelijkse werk?

Houdt u er gezonde eetgewoonten op na? Eet u voedsel dat heilzaam is voor uw lichaam? Denkt u aan datgene wat uw geest sterk en uw gedrag positief houdt?

Ons lichaam is werkelijk de som van wat we eten, waaraan we denken, en de beweging die we krijgen. Als we niet verstandig zijn, kunnen deze kleinigheden al gauw ernstige gezondheidsproblemen veroorzaken die ons succes en ons vermogen om te dienen beperken.

In relatie tot anderen

Met betrekking tot onze relatie tot anderen sta ik versteld van het volmaakte voorbeeld dat de Heer Jezus Christus ons verschaft in alle facetten van ons bestaan. Als we Hem zouden ontmoeten, zouden we zien dat Hij uiterst aangenaam en volmaakt is in zijn relatie tot en omgang met jegens ieder mens.

Denkt u eraan de eenvoudige hoffelijkheden in acht te nemen die zo belangrijk zijn in onze relatie tot anderen? Denkt u aan de glimlach, het compliment, de positieve opmerking en het bemoedigende woord? We moeten deze belangrijke kleinigheden zonder aarzelen doen.

Geduld en lankmoedigheid, door sommigen als onbelangrijk beschouwd, zijn twee belangrijke eigenschappen die wij kunnen ontwikkelen in onze relatie tot onze medemens. Of het nu in sport is, in zaken, of in de kerk, als u deze twee eigenschappen weet te ontwikkelen, dan zult u merken dat u werkelijk met mensen kunt samenwerken en een invloed ten goede zijn.

Andere belangrijke kleinigheden die onze aandacht verdienen zijn de kleine attenties voor onze medemens. President Spencer W. Kimball heeft gezegd:

„Ik heb ervaren dat we leren wat dienstbetoon is door anderen te helpen. Als we ons in dienst stellen van onze medemens, zijn wij niet alleen hen behulpzaam door wat we doen, maar krijgen we ook een duidelijker beeld van onze eigen moeilijkheden. Als we ons meer aan anderen gelegen laten liggen, zullen wij minder tijd hebben om bij de pakken neer te zitten . . . God ziet op ons neer en waakt over ons. Maar Hij helpt ons meestal door middel van een ander. Daarom is het noodzakelijk dat we elkaar dienen in het koninkrijk.“ („Dienstbaarheid,” *De Ster*, december 1976, blz. 1-2.)

In relatie tot God

Toen onze Hemelse Vader onze geest schiep, zorgde Hij ervoor dat wij al het benodigde potentieel meekregen voor de ontwikkeling van ons karakter, van barmhartigheid, van vreugde, en van kennis. De kiem van elke goddelijke karaktereigenschap ligt in een ieder van ons opgesloten. Met die zekerheid zijn wij werkelijk in staat goden te worden, zoals Hij ons geboden heeft. Herinnert u zich de woorden van de Heiland aan de Nephieten: „Welke soort mensen behoort gij daarom te zijn? Voorwaar zeg Ik u: Zoals Ik ben” (3 Ne. 27:27).

Wij moeten aandacht schenken aan de kleinigheden die ons van nut zijn bij onze groei en de ontwikkeling van onze relatie tot God. Wij kunnen lering trekken uit de woorden van de profeet Alma aan zijn zoon Helaman: „Doch zie, ik zeg u, dat door kleine en eenvoudige dingen grote dingen worden tweeweggelbracht” (Alma 37:6).

Het verlangen om geestelijke kwaliteiten te ontwikkelen zal ons afleiden van onrechtvaardige verlangens. Het zal ons ertoe brengen oprechter te bidden en meer vergevgezind te zijn ten opzichte van de fouten van onze medemens. We zullen meer liefhebben en minder kritiseren. Als we streven naar persoonlijke groei in een goddelijke richting, dan moeten we de ontwikkeling van deze geestelijke kwaliteiten het doel van ons leven maken.

Een van satans belangrijkste boodschappen van

deze tijd is beslist dat we werkelijk niet hoeven in te zitten over onbelangrijke zaken. Lucifer is een meester in geleidelijke misleiding. Hij kan kleinigheden zo onschuldig doen lijken, terwijl deze in werkelijkheid binnen afzienbare tijd onze ziel binden en onze geest vernietigen. Hij weet ongepaste kleding en gewaagd gedrag heel aanvaardbaar te maken. Hij kan ons laten denken dat een kleine indiscretie in ons taalgebruik en manieren geen kwaad kan. Maar al gauw herhalen die kleine stappen zich in een neergaande lijn, totdat iemand zich op een veel lager niveau bevindt dan hij ooit voor mogelijk had gehouden.

Aan de andere, positieve, kant stel ik voor, dat we alle mogelijke kansen aangrijpen om het kwaad te overwinnen en onze geestelijke kracht te vergroten. „Laat deugd uw gedachten zonder ophouden versieren; dan zal uw vertrouwen in het nabij-zijn van God sterk worden” (LV 121:45).

Kleinigheden, die in werkelijkheid tot buiten proportie kunnen uitgroeien, geven ons een groter gebrip en, naarmate wij leren ze één voor één te overwinnen, steeds meer kracht. En dit doen wij in de geest van nederigheid en dankbaarheid jegens onze Hemelse Vader.

Onze profeet, president Ezra Taft Benson, merkte als lid van de Twaalf op dat dit alles mogelijk is. Hij zei: „De kinderen van onze Vader zijn in wezen goed. Ik ben van mening, dat zij allen een goddelijke vonk in zich dragen . . . en dat zij het goede willen doen” (Bijeenkomst voor regionale vertegenwoordigers, 4 oktober 1973, blz. 3).

Wij moeten proberen elke dag met absoluut geloof te leven, want we hebben geleerd dat de Heer zijn beloften houdt en waakt over hen die op Hem vertrouwen. Hij is zo goed voor ons allen, dat we niet anders kunnen dan sterk te geloven dat Hij echt van ons houdt, ondanks onze fouten.

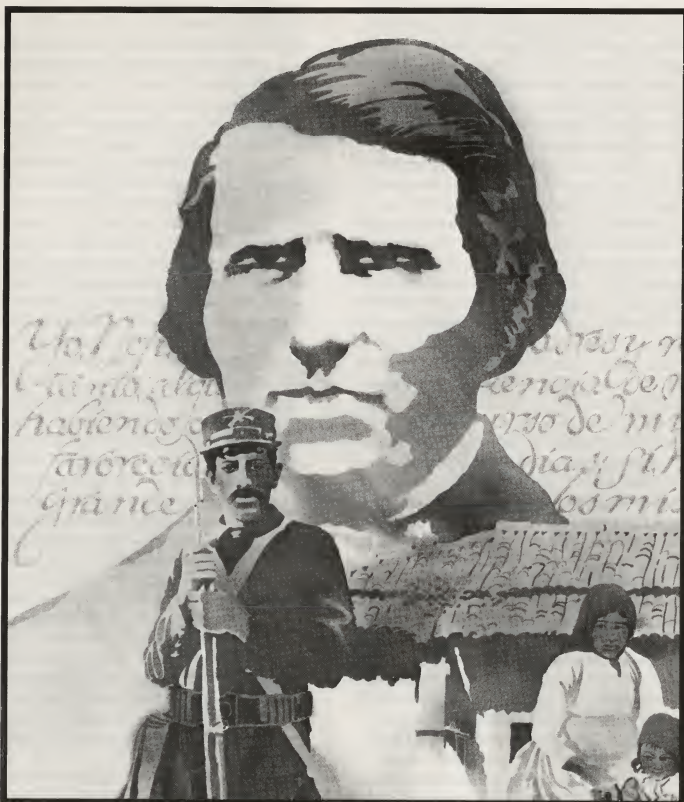
Ik getuig tot u, dat deze zogenaamde kleinigheden werkelijk heel belangrijk zijn als wij het eeuwige leven willen beërven in de tegenwoordigheid van onze Hemelse Vader. □

Verkort overgenomen uit een toespraak die ouderling Wirthlin op 26 oktober 1986 heeft uitgesproken op de Brigham Young University in Provo (Utah).

DE ONWAARSCHIJNLIJKE BEKEERLING

Daniel Webster Jones

Een weesjongen uit Missouri opende de deur voor de kerk in Mexico en voor de vertaling van het Boek van Mormon in het Spaans.

Geïllustreerd door Dick Brown

Daniel Webster Jones, die op zijn elfde zijn ouders verloor, reisde in 1847 met een groep huursoldaten van zijn woonplaats in Missouri naar het westen van de Verenigde Staten om in de oorlog met Mexico te vechten. „Ik sleet mijn leven met gokken, vloeken, vechten, en ander ruw gedrag,“ zou hij later schrijven in zijn autobiografie *Forty Years among the Indians*. Men kan dus stellen, dat het niet waarschijnlijk was, dat Daniel Webster Jones als jongeman tot de kerk zou toetreden. Toch deed hij veertig jaar zendingswerk onder de Amerikaanse Indianen en stond, hoewel hij slechts miniem onderwijs had genoten in het Spaans, aan de basis van de vertaling van het Boek van Mormon in het Spaans. Hij was voor dit alles gewoon de geschikte persoon.

Hij ging niet diep in op zijn eerste levensjaren, maar ergens had hij een groot geloof in God verworven. Gedurende de drie jaar die hij met het huurleger in Mexico doorbracht, nam hij „op vele manieren deel aan het wilde, zorgeloze leven, waar het leger om bekend staat,“ maar toch wilde hij niet toegeven aan „de drank en slechtere gewoonten die hun tol eisten in het leven van mijn vrienden“.

Over zijn levensstijl zei hij zelf: „Ik voelde mij verdoemd, en vaak vroeg ik God in alle ernst me te helpen het goede voor ogen te houden, en hoe ik Hem moest dienen; waarbij ik Hem vertelde dat ik Hem oprecht wilde dienen en niet misleide wilde worden.“ Op zijn eigen ongepolijste manier, voelde hij dat de mensen van zijn tijd ook recht hadden op een profet; dat het niet goed was „hen met alleen de Bijbel aan hun lot over te laten“.

In 1850 reisde hij vanuit Mexico met een grote handelscompagnie naar Salt Lake City. Onderweg raakte hij ernstig gewond bij een jachtongeval, zijn medereizigers vervoerden hem naar de nederzettingen bij Provo, ten zuiden van Salt Lake City. In die tijd werden de heiligen vaak bespot door reizigers, maar toen hij een paar van zijn vrienden de draak hoorde steken met de inhoud van de Leer en Verbonden waar zij de hand op hadden weten te leggen, moest hij denken aan zijn gebed waarin hij om hedendaagse openbaring had gevraagd. Hij verliet zijn vrienden, ging inwonen bij een gezin heiligen der laatste dagen en begon het evangelie te onderzoeken terwijl hij van zijn verwondingen genas. „Iedereen was vriendelijk en stelde

groot vertrouwen in mij,“ herinnerde hij zich. „Ik luisterde naar de ouderlingen en kwam al gauw tot de slotsom dat ze of eerlijk waren en de waarheid kenden, of moedwillige leugenaars en misleiders waren. Ik was vastbesloten mijzelf, indien mogelijk, niet te laten misleiden en daarom hield ik alles goed in de gaten.“ Wat vooral indruk op hem maakte was het feit dat er geen zweem van verbittering onder de heiligen der laatste dagen was jegens de Indianen, hoewel zij kort daarvoor nog slaags waren geraakt.

Toen hij over het Boek van Mormon hoorde „was het voor mij de gewoonste zaak van de wereld om in te geloven. Ik kan me niet herinneren, dat ik ooit de waarachtigheid van het Boek van Mormon in twijfel heb getrokken, noch het profetschap van Joseph Smith. De vraag was: Zijn de mormonen oprecht en zou ik een van hen kunnen zijn?“ Toen hij die vraag beantwoord had, sprak hij Isaac Morley aan, een van de eerste bekeerlingen tot de kerk in Ohio.

Het was 27 januari 1851, hartje winter, en broeder Morley „die met een bijl over de schouder net op weg was om hout te gaan hakken,“ merkte rustig op: „Dit heb ik zien aankomen,“ en gebruikte de bijl die keer om het ijs weg te hakken dat het nabijgelegen meer bedekte – en Dan werd lid van de kerk.

Hij had het druk de daaropvolgende 23 jaar. Hij was boer, dreef handel met de Ute-Indianen, werd tot zeventig geordend, trad in het huwelijk met Harriet Emily Colton, fungeerde als tolk van Brigham Young toen deze onderhandelde met een paar Mexicanen in Sanpete County, was betrokken bij de reddingsactie van de handkarpioniers die in de sneeuw waren gestrand, en onderhield zijn vriendelijke contacten met de Indianen, als lid van de kerk en als regeringsfunctionaris.

In 1874 werd hij in het kantoor van Brigham Young ontboden en geroepen in Mexico een zending te vervullen. „Ik had deze roeping al een tijdje verwacht. Ik had deze zowel verwacht als gevreesd,“ zei hij eerlijk, omdat hij wist hoe moeilijk een zending in Mexico was. Ook ene Harry Brizzee werd geroepen en hun werd gevraagd zich voor te bereiden. Aangezien „Broeder Young gezegd had dat hij delen uit het Boek van Mormon vertaald wilde zien,“ begonnen zij „te studeren en zich voor te bereiden op het vertalen“.

Hoewel beiden Spaans spraken, kon Daniel „zich niet aan de gedachte onttrekken dat het goed zou zijn

om hulp te krijgen van iemand die het Spaans als moedertaal heeft". Een paar maanden later ontmoette broeder Brizzee een vreemdeling, de Spaanstalige Mileton G. Trejo, die op de Filipijnen van de kerk gehoord had en naar Utah was gereisd om haar te onderzoeken. Hij werd al snel gedoopt en begon met de hulp en steun van Daniel delen uit het Boek van Mormon te vertalen in het Spaans.

In 1875 berichtte Daniel aan president Young dat zij klaar waren om op zending te gaan. Daartoe gevolmachtigd door president Young, zamelde Daniel snel 500 dollar in voor het drukken van de eerste exemplaren van de Spaanse verkorte versie van het Boek van Mormon.

In een later gesprek met president Young werd Daniel gevraagd hoe hij aan de autoriteiten van de kerk – van wie niemand de Spaanse taal machtig was – wilde bewijzen dat de vertaling correct was. Daniel stelde deze test voor: zij zouden een boek uitkiezen en broeder Trejo zou een passage uit dat boek in het Spaans vertalen. Daarna zou hij de vertaling terugvertalen in het Engels, zonder naar het Engelse origineel te kijken. President Young aanvaardde het voorstel, en toen de autoriteiten Daniels vertaling onder ogen kregen, merkte president George A. Smith, die toen deel uitmaakte van het Eerste Presidium, „lachend op: 'Ik vind de stijl van broeder Jones beter (dan het origineel) . . . het is er een stuk duidelijker op geworden.'"

Maar het bleef niet bij deze uitzonderlijke ervaring die Daniel met de vertaling had. Hij schreef:

„Toen de vertaling naar de drukker ging, vertelde broeder Brigham mij dat hij mij verantwoordelijk stelde voor haar juistheid. Daar maakte ik me zo'n zorgen over dat ik de Heer vroeg me op de een of andere manier opmerkzaam te maken op de fouten (bij het lezen van de proefdrukken).

„Broeder Trejo's manuscript was in modern Spaans geschreven. Als ik hem opmerkzaam maakte op fouten, ging hij daar altijd mee akkoord. Hij zei altijd dat ik een zeer consciëntieuze profeet was die het Spaans beter begreep dan hij. Ik heb hem niet verteld hoe ik de fouten eruit haalde.

„Het was alsof er door het midden van mijn voorhoofd een ragfijne draad langzaam naar buiten getrokken werd. Als ik op een fout stuitte, werd de gladheid van de draad onderbroken alsof er een knoopje in de

draad zat. Of ik de fout nu zag of niet, ik was er zo zeker van dat die er zat, dat ik de passage aan mijn collega liet zien en hem vroeg het te verbeteren. Daarna gingen we verder totdat hetzelfde zich voordeed."

In september 1875 vertrok Daniel naar Mexico met zijn zoon Wiley, James Z. Stewart, Helaman Pratt, Robert H. Smith, Ammon M. Tenney en Anthony W. Ivins. De groep ging te paard en nam tweeduizend exemplaren mee van de vertaling, die als titel had „Choice Selections from the Book of Mormon" (Hoogtepunten uit het Boek van Mormon).

Na verschillende frustrerende ervaringen met plaatselijke ambtenaren kregen zij toestemming een openbare vergadering te houden in Chihuahua, en op 8 april predikten zij tot een groep van ongeveer vijfhonderd mensen in de eerste kerkvergadering in Mexico. Na nog wat pogingen om het evangelie te verkondigen keerden zij terug naar de Verenigde Staten en kwamen op 5 juli 1876 in Salt Lake City aan. In 1876–1877 vervulde Daniel een tweede zending in Mexico, opnieuw met broeder Trejo, broeder Pratt en broeder Stewart. Ook Louis Garff en George Terry gingen mee. Zij wisten vijf mensen tot de kerk te brengen.

In 1879 opende ouderling Moses Thatcher van de Raad der Twaalf, vergezeld van broeder Stewart en broeder Trejo, officieel het zendingsgebied. Afgezien van onderbrekingen in 1913 en 1926 vanwege het politieke klimaat, heeft het zendingsgebied sindsdien gefunctioneerd.

De eerste volledige vertaling van het Boek van Mormon werd in 1886 voltooid door broeder Trejo en broeder Stewart. Rey L. Pratt, zendingspresident van 1907 tot 1931, corrigeerde deze vertaling, waarbij hij geassisteerd werd door Eduardo Balderas. Broeder Balderas werd uiteindelijk de belangrijkste vertaler Spaans voor de kerk en corrigeerde op zijn beurt omstreeks 1949 de versie van Pratt. Een tweede correctie van broeder Balderas, die hij in 1969 begon en in 1980 voltooide, wordt nu gebruikt in alle Spaanstalige zendingsgebieden van de kerk.

Het werk in Mexico werd begonnen door een getrouwe, gehoorzame dienstknecht van de Heer, Daniel Webster Jones, wees uit Missouri, die het leven van vele duizenden Spaanstalige mensen ten goede heeft beïnvloed. □

„IK VERBRAND HET BOEK NIET!”

Don Vincenzo di Francesca

Dit is broeder Francesca's relaas van zijn merkwuurige bekering tot de kerk. Het is genomen uit een artikel dat in mei 1968 in de Improvement Era verscheen en tevens uit een van zijn brieven. Deze brief, die wordt bewaard in het archief van de kerk, vertelt over de 40 jaar durende strijd van de schrijver om lid van de kerk te worden. Broeder Francesca is in 1951 gedoopt door de president van het Zendingsgebied Zwitserland-Oostenrijk, Samuel E. Bringham.

Wanneer ik terugdenk aan de gebeurtenissen in mijn leven die leidden tot een koude morgen in de stad New York in februari 1910, ben ik ervan overtuigd dat God zich van mijn bestaan bewust was geweest. Die ochtend bracht de conciërge van de Italiaanse kerk mij een briefje van de pastoor. Hij lag ziek op bed en vroeg me bij hem langs te komen omdat er een aantal belangrijke parochiezaken waren die hij met mij wilde bespreken.

Terwijl ik door een straat liep in de buurt van de haven, deed de stevige zeebries de bladzijden bewegen van een boek dat bovenop een volle bak met as lag. Te oordelen naar de bladzijden en de band kreeg ik de indruk dat het iets met godsdienst te maken had. Door nieuwsgierigheid gedreven ging ik erheen. Ik raapte het op en sloeg ermee tegen de rand van de bak om de as te verwijderen. Het was een Engels boek, maar toen ik wilde kijken wat er op het titelblad stond, bleek deze eruit gescheurd te zijn.

Met het bewegen van de bladzijden in de wind, las ik haastig Alma, Mosiah, Mormon, Moroni, Jesaja, Lamanieten – behalve Jesaja allemaal namen die mij volkomen vreemd waren. Ik wikkeldde het boek in de krant die ik zojuist had gekocht en vervolgde mijn weg naar de pastorie.

Don Vincenzo di Francesca (inzet) was een jonge priester in New York City in 1910, toen hij een vies, weggegooid boek vond dat zijn leven zou veranderen.

Na enkele woorden van troost te hebben achtergelaten, nam ik de maatregelen die mij noodzakelijk leken. Op weg naar huis vroeg ik mij af wie de mensen met die vreemde namen wel konden zijn. En wie was die Jesaja? Was het de Jesaja uit de Bijbel, of een andere?

Eenmaal weer thuis ging ik bij het raam zitten, verlangend om te weten wat er in het boek stond. Terwijl ik de gehavende bladzijden omsloeg en de woorden van Jesaja las, raakte ik ervan overtuigd dat het een godsdienstig boek was dat sprak over dingen die ons te wachten stonden. De naam van de kerk die een dergelijke leer onderwees kende ik echter niet, want zowel de kaft als het titelblad ontbraken. De verklaring van de getuigen gaf mij het vertrouwen dat het boek waar was.

Ik kocht vervolgens wat reinigingsmateriaal en begon de bladzijden schoon te maken. Een paar uur lang boog ik mij over de resterende bladzijden, hetgeen mij licht en kennis gaf en mij benieuwd maakte naar de bron van deze nieuwe openbaring. Ik las en herlas, keer op keer, en had het gevoel dat dit een vijfde evangelie van de Verlosser was.

Aan het eind van de dag deed ik de deur van mijn kamer op slot, waarna ik met het boek in mijn handen neerknielde en het tiende hoofdstuk van Moroni las. Ik bad God, de Eeuwige Vader, in de naam van zijn Zoon, Jezus Christus, mij bekend te maken of het boek van God was, of het goed en waar was, en of ik bij mijn prediking de woorden van het boek moest gebruiken, samen met de woorden van de vier evangelien.

Ik voelde mijn lichaam zo koud worden als de wind uit zee. Toen begon mijn hart sneller te kloppen en werd mijn ziel getroost met een blij gevoel, alsof ik een zeer kostbare en buitengewone vondst had gedaan, en ik voelde een vreugde die met geen pen te beschrijven is. Ik had de verzekering ontvangen dat God mijn gebed had verhoord en dat het boek zeer bevorderlijk zou zijn voor mij en voor allen die naar de woorden ervan wilden luisteren.

Ik zette mijn werk in de parochie voort, maar mijn preken bevatten voortaan ook de nieuwe woorden van

het boek. De leden van de gemeente waren zo geïnteresseerd, dat zij ontvenderden werden met de preken van mijn collega's. Toen zij begonnen weg te lopen onder hun preken, maar bleven wanneer ik op de kansel stond, werden mijn collega's boos op mij.

Op kerstavond van het jaar 1910 ontstond er werkelijke onenigheid. In mijn preek vertelde ik het verhaal van de geboorte en zending van Jezus Christus, zoals dat in mijn nieuwe boek werd weergegeven. Na afloop sprak een aantal collega's mij in het openbaar tegen. Zij klaagden mij aan bij de kerkelijke tuchtraad.

Toen ik voor de raad verscheen, gaven de leden mij een in hun ogen vaderlijk advies. Zij raadden mij aan het boek, dat volgens hen van de duivel was, te verbranden, daar het zoveel moeilijkheden had veroorzaakt en de onderlinge harmonie had verstoord. Ik antwoordde: „Omdat ik God vrees, verbrand ik het boek niet. Ik heb Hem gevraagd of het waar is en mijn gebed is bevestigend en onbetwistbaar beantwoord, hetgeen ik nu weer in mijn ziel ervaar terwijl ik zijn zaak verdedig.“ Op dat moment wist ik dat de bron van het boek mij op zekere dag zou worden bekendgemaakt en dat ik eenmaal de vreugdevolle gevolgen zou genieten van het geloof dat mij ertoe bracht de tuchtraad te weerstreven.

Het duurde tot 1914 voor ik weer voor de tuchtraad werd gedaagd. Een functionaris van de kerk sprak mij vriendelijk toe en zei het te betreuren dat de scherpe woorden die tijdens de vorige zitting waren gesproken, wellicht verkeerd waren gevallen bij mij, daar zij mij liefhadden. Maar, vervolgde hij, ik moest wel bedenken dat gehoorzaamheid een regel van de kerk was en dat ik het boek moest verbranden.

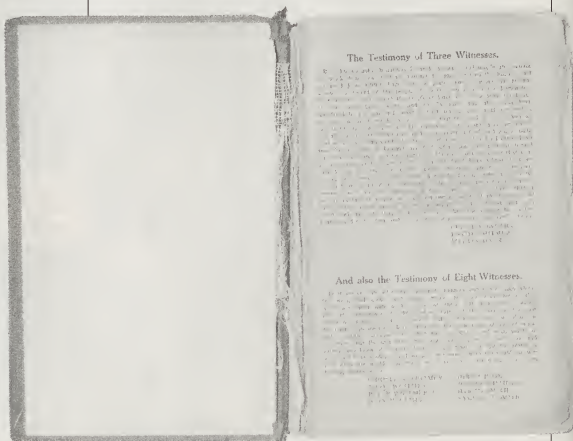
Ik was echter niet in staat de woorden van het boek te verloochenen of het boek zelf te verbranden, omdat ik God daarmee zou grieven. Ik zei dat ik met vreugde uitkeek naar het moment dat de kerk die het boek publiceerde mij zou worden bekendgemaakt en ik mij erbij zou kunnen voegen. „Genoeg! Genoeg!“ riep de functionaris uit. Vervolgens las hij mij de uitspraak van de raad voor: ik raakte mijn positie als pastoor van de kerk kwijt, alsmede alle rechten en voorrechten die ik voorheen had genoten.

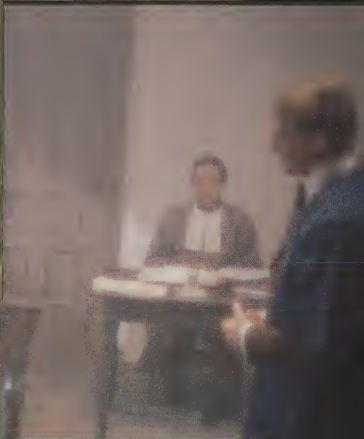
In november 1914 was ik terug in mijn geboorteland,

Italië. Ik werd opgeroepen om in het Italiaanse leger te dienen en vocht in Frankrijk. Op een keer vertelde ik enkele mannen in mijn compagnie het verhaal van het volk van Ammon – hoe zij hadden geweigerd het bloed van hun broeders te vergieten en hun wapens hadden begraven liever dan zich schuldig te maken aan zulke grote misdaden. De aalmoezenier gaf mij aan bij de bevelvoerende officier, die mij de volgende dag ontbood. Toen ik hem op zijn verzoek hetzelfde verhaal had verteld, vroeg hij hoe ik aan het boek was gekomen. Mijn straf bestond uit tien dagen lang water en brood, met het bevel niet meer over het boek te spreken.

Toen de oorlog voorbij was, keerde ik terug naar New York, waar ik een oude vriend tegenkwam, die pastoor was in mijn vroegere parochie. Hij deed een goed woordje voor mij bij de synode, waarna ik uiteindelijk als lekenlid tot de gemeente werd toegelaten. Er

Onder: Een foto van het boek dat broeder Francesca in New York City vond. Andere bladzijde: Scènes uit broeder Francesca's leven; hij maakt het gevonden boek zorgvuldig schoon; houdt een preek gebaseerd op de leringen in het boek; wordt berispt door de raad; onderwijst Italiaanse immigranten in Australië.

werd besloten dat ik een van de priesters zou vergezellen op een zending naar Nieuw-Zeeland en Australië.

Daar in Australië maakten wij kennis met enkele Italiaanse immigranten die vragen stelden over fouten in de vertaling van de Bijbel. Het antwoord van mijn metgezel stelde hen echter niet tevreden. Toen zij mij ernaar vroegen, vertelde ik weer het verhaal van Christus' verschijning aan de mensen in Amerika. Op hun vraag waar ik die leer vandaan had, vertelde ik hun van het boek dat ik destijds had gevonden. Het verhaal viel bij hen wel in goede aarde, maar niet bij mijn collega. Weer werd ik aangegeven bij de synode, en weer werd ik van de kerk afgesneden.

Kort daarop keerde ik terug naar Italië. In mei 1930, terwijl ik iets in een Frans woordenboek opzocht, viel mijn oog op het woord „mormoon“. Ik las zorgvuldig wat er stond en kwam tot de ontdekking dat er in 1830 een mormoonse kerk was opgericht en dat die kerk in Provo een eigen universiteit had (de Brigham Young University). Ik schreef aan de president van de universiteit en vroeg hem naar het boek en de ontbrekende bladzijden. Twee weken later ontving ik antwoord. Mijn brief was doorgegeven aan de president van De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen.

Op 16 juni 1930 beantwoordde president Heber J. Grant mijn brief, die hij vergezeld liet gaan van een Boek van Mormon in het Italiaans en de kennisgeving dat hij mijn verzoek zou doorspelen aan ouderling John A. Widtsoe, president van het Zendingsgebied Europa, met hoofdkantoor in Liverpool. Enkele dagen later ontving ik een brief van ouderling Widtsoe, samen met een brochure met het verhaal van de profet Joseph Smith, de gouden platen en het tevoorschijn komen van het Boek van Mormon. Eindelijk had ik de rest van het verhaal gehoord van het gehavende boek dat ik bovenop een bak met as gevonden had.

Op 5 juni 1932 kwam ouderling Widtsoe naar Napels om mij te dopen. Er was echter een revolutie uitgebroken op Sicilië, met het gevolg dat de politie mij toestemming weigerde om het eiland te verlaten. Het jaar daarop kreeg ik van ouderling Widtsoe het verzoek om de brochure over Joseph Smith in het Italiaans te vertalen en duizend exemplaren te laten drukken. Ik bracht mijn vertaling bij een drukker, Joseph Gussio, die er prompt mee naar een katholieke bisschop ging. De bisschop gaf de drukker opdracht het materiaal te vernietigen. Ik diende een eis tot schadeloosstelling in bij de rechtbank, maar er werd hem alleen opgedragen

de oorspronkelijke brochure terug te geven.

Toen ouderling Widtsoe in 1934 werd ontheven als president van het zendingsgebied, begon ik een briefwisseling met zijn opvolger, ouderling Joseph F. Merrill. Deze zorgde ervoor dat mij voortaan de *Millennial Star* werd gestuurd, die ik ontving tot 1940, toen de Tweede Wereldoorlog ertussen kwam.

In januari 1937 ontving ik bericht van ouderling Richard R. Lyman, de opvolger van president Merrill, dat hij op een bepaalde dag samen met ouderling Hugh B. Brown in Rome zou zijn. Als ik naar hen toe wilde komen, zou ik gedoopt kunnen worden. Wegens de oorlogsomstandigheden was de brief echter vertraagd en ontving ik hem niet op tijd.

Hoewel ik vanaf dat moment tot 1949 geen enkel bericht over de kerk hoorde, bleef ik een trouwe volgelinge en predikte ik het evangelie van de bedeling van de volheid der tijden. Ik was in het bezit van de standaardwerken en ik vertaalde bepaalde hoofdstukken in het Italiaans, die ik vervolgens naar vrienden stuurde met de boodschap: „Gegroet. De nieuwe dag breekt aan – Jehova spreekt!“

Op 13 februari 1949 stuurde ik een brief aan ouderling Widtsoe op het hoofdkwartier van de kerk in Salt Lake City. Hij beantwoordde mijn schrijven op 3 oktober 1950 en legde uit dat hij al die tijd in Noorwegen was geweest. In mijn uitgebreide antwoord vroeg ik zijn hulp om nu snel te worden gedoopt, daar ik vond dat ik mij een trouwe zoon en dienstknecht van God had getoond door het onderhouden van de wetten en geboden van het koninkrijk. Daarop verzocht ouderling Widtsoe president Samuel E. Bringham van het Zendingsgebied Zwitserland-Oostenrijk naar Sicilië te reizen om mij te dopen.

President Bringham kwam op 18 januari 1951 op het eiland aan, waarna ik in Imerese werd gedoopt, kennelijk de eerste doop die op Sicilië werd verricht. En toen, op 28 april 1956, ontving ik mijn begiftiging in de Zwitserse tempel. Eindelijk was ik in de tegenwoordigheid van mijn Hemelse Vader! Ik voelde dat Gods belofte volledig was vervuld: de dag was inderdaad aangebroken dat de bron van het boek mij bekend was en ik in staat was de vreugdevolle gevolgen van mijn geloof te genieten. □

(Noot van de redacteur: Broeder Francesca, die geboren werd op 23 september 1888, stierf op 18 november 1966, standvastig in het geloof, na tempelwerk te hebben verricht voor zichzelf en anderen.)

WIJSHEDEN

ABSOLUTE WAARHEID

President Spencer W. Kimball (1895–1985)

God, onze Hemelse Vader – Elohim – leeft. Dat is een absolute waarheid. Alle menskinderen op aarde kunnen onwetend zijn van zijn bestaan en van zijn eigenschappen en macht, maar desondanks leeft Hij. Alle mensen op aarde kunnen zijn bestaan ontkennen en niet in Hem geloven, maar toch leeft Hij. Zij mogen hun eigen mening hebben, maar desondanks leeft Hij en zijn vorm, macht en eigenschappen passen zich niet aan de mening der mensen aan. Kortom, meningen op zich hebben geen invloed waar het absolute waarheid betreft. Hij leeft desondanks. En Jezus Christus is de Zoon van God, de Almachtige, de Schepper, de Meester van de enige ware levenswijze – het evangelie van Jezus Christus.

De intellectueel kan zijn bestaan wegedeneren en de ongelovige mag spotten, maar Christus leeft

en bestuurt het lot van zijn volk. Dat is een absolute waarheid. Dit kan niet geloofend worden.

De horlogemaker in Zwitserland maakte met het beschikbare materiaal een horloge dat in het zand van de Californische woestijn werd gevonden. De mensen die het horloge vonden waren nooit in Zwitserland geweest, zij hadden de horlogemaker nooit gezien en hadden hem het horloge niet zien maken. Desondanks bestond de horlogemaker, ongeacht wat zij wisten of hadden gezien. Als het horloge had kunnen praten had het zelfs kunnen liegen en zeggen: „Er is geen horlogemaker.“ Maar zelfs dat zou de waarheid niet hebben veranderd.

De Goden organiseerden de aarde met materiaal dat beschikbaar was, en waarover zij beheersing en macht hadden. Die waarheid is absoluut. □

ZENDELING WORDEN

Carol Wagner Tuttle

Ik bad om leiding van de Heilige Geest om te weten hoe ik de man moest benaderen – en om het vertrouwen dat ik nodig had om met hem over het Boek van Mormon te praten.

Merwijl de leerkracht tijdens de eerste les van de zondagsschoolcursus „Ieder lid een zending“ over het belang van zendingswerk sprak, ging ik me steeds minder op m'n gemak voelen. „Ieder lid een zending,“ hield hij ons voor en zei toen: „Tachtig procent van de bekeerlingen in ons zendingsgebied komen door een verwijzing van een lid in contact met de kerk. Eén facet van de driedelige zending van de kerk is het evangelie verkondigen aan elke natie, geslacht, taal en volk. Broeders en zusters, we moeten leren onze mond open te doen en het evangelie met anderen te delen!“

Ik had die woorden al vaker gehoord; ik had ze al vele malen gehoord en geloofde ze. Waarom voelde ik me dan niet op m'n gemak? Waarom was ik te bang om iemand een Boek van Mormon te overhandigen, mijn getuigenis te geven, of voor te stellen aan de zendingen?

Ontmoedigd na die eerste les probeerde ik vast te stellen waarom ik dan wel bang was om iemand een Boek van Mormon te geven, van het evangelie te getuigen, en vrienden en burens aan de zendingen voor te stellen.

Toen ik diep had nagedacht over mijn angst deed ik de eerste stap naar een opmerkelijke verandering in mijn leven. Terwijl ik de Schriften en de woorden van hedendaagse profeten bestudeerde en tot de Heer bad, veranderde mijn angst in vertrouwen. Tegen het einde van de zesweekse cursus had ik zeven exempla-

ren van het Boek van Mormon weggegeven, aan twee mensen mijn getuigenis gegeven, en enkele burens bij ons thuis uitgenodigd om kennis te maken met de zendingen. Ik heb mijn angsten zo aangepakt:

Een exemplaar van het Boek van Mormon weggeven

„Ik ben bang om iemand een Boek van Mormon te geven omdat:

„Godsdienst een persoonlijke zaak is en ik ze niet voor het hoofd wil stoten.“

„Ze misschien denken dat ik alleen maar wil dat ze tot de kerk toetreden en dat onze vriendschap niet echt belangrijk voor me is.“

„Onze vriendschap misschien gevaar loopt omdat ik te opdringerig overkom.“

Mijn houding veranderde toen ik beseftte dat ik werkelijk iets had wat andere mensen wilden en zouden aanvaarden: een getuigenis en kennis van het evangelie van Jezus Christus. En ik beseftte dat in plaats van mensen te begeleiden om ze lid te maken van de kerk, ik gewoon zoveel van ze moest houden dat ik het evangelie werkelijk met ze wilde delen.

Aan hen die bang zijn om opdringerig over te komen of om een vriend te verliezen, gaf president Spencer W. Kimball de volgende raad: „Soms vergeten we dat het beter is de kans te lopen een vriend te verliezen dan hem het eeuwige leven te ontzeggen . . .“ (*The*

Teachings of Spencer W. Kimball, Salt Lake City: Bookcraft, blz. 554.)

Op de zondag van die eerste les van de cursus vroeg onze leerkracht ons om aan de Heer te beloven dat we de komende en elke daaropvolgende week iemand een Boek van Mormon zouden geven. Hoewel ik er toen nog huiverig voor was, nam ik de uitdaging wel aan. Halverwege de week was het me duidelijk geworden aan wie ik er een moest geven.

We hadden een oudere man ingehuurd om wat werk voor ons te doen. Vanaf de allereerste dag dat hij bij ons was had ik het gevoel dat hij een eerlijk en goed mens was. De ochtend van zijn laatste dag bij ons bad ik tot mijn Hemelse Vader en kreeg ik de bevestiging dat ik deze man een Boek van Mormon moest geven. Ook bad ik om leiding van de Geest om te weten hoe ik hem moest benaderen – en om het vertrouwen dat ik nodig had om met hem over het boek te praten. Ik schreef mijn getuigenis in een Boek van Mormon en wachtte met spanning ons gesprek af.

Die avond, toen hij klaar was met zijn werk, nodigde ik hem uit om te gaan zitten, bood hem wat te drinken aan en vroeg: „Heeft iemand u ooit verteld waarom ‘mormonen’ zo genoemd worden?” (Dit was de benadering die ik tijdens de cursus had geleerd.)

Toen hij nee zei, vroeg ik: „Zou u het erg vinden als ik u dat vertelde?”

„Nee, ga uw gang,” antwoordde hij.

Na een genoeëlijk gesprekje van vijftien minuten over het Boek van Mormon, bood ik hem het exemplaar met mijn getuigenis erin aan en vroeg of hij het wilde lezen. Ik beloofde hem dat als hij het boek onder gebed las, hij te weten zou komen dat het waar was, net zo goed als ik dat wist. Hij zei dat hij dat zou doen. Toen vertrok hij, zonder dat onze vriendschap er onder geleden had. Hij was niet boos, en ik had niet het idee dat ik te opdringerig was geweest.

Uw getuigenis geven

„Ik ben bang om mijn getuigenis te geven omdat:
„Ze er misschien nog niet klaar voor zijn.”
„Ze het misschien zullen afwijzen, en ik mij dan afgewezen zou voelen.”

„Ik niet zeker weet wat ik moet zeggen of hoe ik mijn getuigenis moet verwoorden.”

De week na de tweede les kreeg ik een geweldige mogelijkheid om mijn getuigenis van het plan van zaligheid aan iemand te geven die net haar eerste kindje had gekregen. Door op de Heer te vertrouwen kon ik tot haar getuigen van Gods liefde. Het was een geweldige ervaring met vreugdetranen en een onmiskenbaar gevoel dat God van ons houdt. Later gaf ik haar een Boek van Mormon, dat ze aannam en zou lezen.

Het is aan ons het evangelie te verkondigen; de persoon zelf kan dit aanvaarden of verwerpen. Als hij het niet aanvaardt, blijven we van hem houden, blijven we zijn vriend.

De Heer heeft ons beloofd te helpen het evangelie te verbreiden. Als wij op Hem vertrouwen en onze stem verheffen, belooft Hij ons dat het ons „op het juiste uur, ja, op het juiste ogenblik, (zal) worden ingegeven, wat (wij) moeten zeggen” (zie LV 100:5–8).

Iemand aan de zendingen voorstellen

„Ik ben bang om iemand aan de zendingen voor te stellen omdat:

„Ze misschien nee zeggen.”

„Ik niet weet hoe ze op de zendingen zullen reageren.”

„We de kans lopen dat niemand zich op zijn gemak voelt.”

Hoewel ik het er niet gemakkelijk mee had, besloot ik een paar vrienden bij ons uit de buurt voor een avondje uit te nodigen. We vroegen de zendingen ook te komen. We hoopten dat onze vrienden hierdoor zouden zien dat de zendingen gewone jongemannen zijn met plezier in het leven en een oprechte belangstelling in hun gezin.

Na wat gepraat en wat gegeten en gedronken te hebben, werd het evangelie geleidelijk aan onderwerp van gesprek. Anderhalf uur later gingen onze vrienden – dat waren ze nog steeds – weg met een Boek van Mormon met ons getuigenis erin geschreven.

Er volgden nog andere ervaringen tijdens die laatste weken van de cursus. Bij elke ervaring werd het mij steeds duidelijker dat ik echt niet bang hoeft te zijn om het evangelie met anderen te delen. Ik heb geleerd dat als ik voortdurend een gebed in mijn hart heb en voorbereid ben, de Heer me met vertrouwen zegent. En nu onderwinden wij vaker die heerlijke vreugde en dankbaarheid die voortvloeien uit het delen van het evangelie. □

VRAAG EN ANTWOORD

Het antwoord op vragen van algemeen evangeliebelang geldt als leidraad en niet als officiële uitspraak aangaande het beleid van de kerk

In 3 Nephi 19 lezen wij dat een aantal Nephieten tot Jezus bad. Is het juist om tot Hem te bidden?

*Beth T. Spackman,
seminarielerares te Midsnapore
(Alberta, Canada).*

In zijn bergrede heeft Jezus duidelijk aangegeven tot wie wij behoren te bidden: „Onze Vader die in de hemelen zijt” (zie Matt. 6:5–13). Hij heeft de Nephieten hetzelfde geleerd (zie 3 Ne. 13:5–13). De naam van de Vader is heilig. Hij is het tot wie wij behoren te bidden, waarbij wij vragen dat zijn wil zal geschieden. Tijdens zijn bediening in zowel de nieuwe als de oude wereld, bad Jezus, ons Voorbeeld, altijd tot de Vader.

In hoofdstuk 19 van 3 Nephi echter lezen wij dat Jezus’ discipelen rechtstreeks tot Hem baden (zie de verzen 18, 24–25 en 30). Wellicht wordt de sleutel tot dit ongewone gedrag in vers 22 gevonden, waar Jezus

zegt: „Zij bidden tot Mij, omdat Ik bij hen ben” (cursivering toegevoegd). Jezus maakte deze opmerking terwijl Hij tot de Vader bad voor het welzijn van zijn discipelen (zie de verzen 19–23).

Kennelijk was tot Hem bidden aanvaardbaar toen Hij in hun midden was.

Ouderling Bruce R. McConkie heeft onze verhouding tot elk lid van de Godheid duidelijk uitgelegd, nadat hij erop gewezen had dat sommige misleide leden van de kerk misschien „rechtstreeks tot Christus gaan bidden omdat er volgens hen een bijzondere band is ontstaan” met Hem. Dat is niet juist, zei ouderling McConkie. Wij behoren rechtstreeks tot de Vader te bidden, die onze gebeden zal verhoren naar het Hem goed acht. Wij moeten geen bijzondere band ontwikkelen met een bepaald lid van de Godheid. Ouderling McConkie wees er ook op dat wij eerbied moeten koesteren voor alle leden van de Godheid. (Zie „Our Relationship with the Lord,” in *Brigham Young University 1981–82 Fireside and devotional Speeches*, Provo: Brigham Young University, 1982, blz. 97–103.)

Zo bidden wij ook niet tot de Heilige Geest, hoewel wij mogen bidden om bepaalde gaven van de Heilige Geest – zoals de gave van talen, troost, kennis of herinnering. Wij behoren altijd tot de Vader te bidden. Hij is de Bestuurder, het Opperwezen, de Almachtige.

Als wij nadenken over onze verhouding tot Christus en onze gebeden tot de Vader, kan het nuttig zijn het voorsterfelijk bestaan voor ogen te houden. Het plan van de Vader werd ons ter steunverlening voorgelegd. Lucifer wilde de macht en de eer voor zichzelf hebben, terwijl Christus, in zijn wijsheid en ootmoed, besefte dat de eer en de heerlijkheid de Vader toekwamen. En daarom zei Hij: „Wanneer gij bidt, zo zegt: Onze Vader, Die in de hemelen zijt” (SV, Luc. 11:2). □

WIJSHEDEN

Elk voorjaar reserveer ik een groot deel van mijn tuin voor klimplanten – courgette, tomaat, komkommer en vooral meloen. Ik ben er gek op, dus ik kies met zorg de beste plek uit en bewerk de aarde goed. Zodra het weer en de aarde warm genoeg zijn, gaan de zaadjes of plantjes de grond in, en vanaf dat moment verzorg ik ze bijna dagelijks – water geven, onkruid wieden, wachten op de eerste blaadjes, de eerste bloesems, de eerste vruchten.

Een van de eerste lessen die ik over het tuinieren leerde was dat veel klimplanten in alle richtingen ver doorgroeien. En de naam zegt het al, ze klimmen. Op een gegeven moment klom mijn courgetteplant over het hek, de appelboom van mijn buurman in. Die herfst hingen er grote courgettes tussen de appels.

Ik heb ook eens een soort grote pompoenen uitgezet. De planten groeiden door het hek heen en produceerden een paar giganti-

sche pompoenen op het stuk grond naast het onze. Ik voelde het flink in m'n rug toen ik bij de oogst die grote vruchten over het hek tilde.

Klimplanten hebben interessante eigenschappen. Ze kunnen flinke afstanden afleggen over de grond, en ze kunnen in hekken en bomen klimmen. Maar de lengte van de plant mag het vermogen van de wortels om water en voedingsstoffen aan te voeren niet te boven gaan. En klimplanten kunnen ook niet uitgroeien boven het object waar ze zich aan vasthechten.

Plant een pompoen in een open veld, en met genoeg water, zon, mest en tijd zal hij zich over een groot oppervlak uitspreiden. Als hij op een object stuit, zal hij erop

klimmen, maar niet hoger komen dan het object zelf. Hij kan een boomstronk beklimmen, of een verlaten auto, maar hoger dan het object zelf komt hij niet.

In sommige opzichten zijn mensen net als klimplanten. We kunnen niet verder groeien dan onze wortels mogelijk maken. We kunnen niet uitgroeien boven datgene waar we ons aan hechten. Als ons hart zich op het aardse richt, op aardse rijkdom, hecht onze ziel zich aan de aarde vast.

Maar als we ons stevig vasthechten aan het evangelie van Jezus Christus, als we stevig geworteld zijn in haar leringen en verordeningen, en verwarmd worden door het licht van de Geest en gevoed worden door levend water, dan zal onze opwaartse groei ongelimiteerd zijn en zullen wij veel vrucht dragen. □

Larry Hiller

KLIMPLANTEN

Jonge-vrouwenweekend Gemeente Antwerpen

Maanden werkten het jonge-vrouwen-presidium en het klassepresidium aan de voorbereidingen. Voor het eerst in de geschiedenis van de Gemeente Antwerpen zouden onze jonge vrouwen een 'echt' weekend organiseren. Als accommodatie werd een gerestaureerd boerderijtje gekozen, eigendom van drie gastvrije en lieve dames. Op 19 februari werd de samenkomst geblazen aan het kerkgebouw in Merksem en bij vertrek was de stemming al optimaal. Na aankomst werd het weekend officieel geopend. We verdeelden ons over de slaapkamers, vijf personen per kamer. Krap, maar 't ging . . .

Na de lunch legden Natasja en Ann ons de regels van het weekend voor en verdeelden zij de taken. En toen was het tijd voor een spel over het thema van ons weekend: Het verbeteren van onze betrekkingen met anderen. We werden in vier groepjes verdeeld en moesten in alle hoeken en kanten zoeken naar piepkleine briefjes waar woorden op stonden. Die woorden moesten dan in zinnen gezet worden en in die zinnen stond één woord centraal. Enkele zinnen:

- Een goede vriendin is als een tweede ik.
- Wie vrienden zonder fouten zoekt, zal zonder vrienden blijven.
- Het leven is goed als je het met iemand kunt delen.
- Luisteren naar iemand is plaats maken in je hart.
- Danken is tonen dat we elkaar nodig hebben.
- Er is geen tweede zoals jij.
- Zo verschillende en zulke goede vrienden.
- Vriendschap vraagt woorden, maar in de stilte groeien harten naar elkaar. Het sleutelwoord: Vriendschap! Elke

Antwerpse jonge vrouwen te paard . . .

groep moest dan ook een sketchke opvoeren rond dit woord. Na de omgeving verkend en flinke porties chili con carne verorberd te hebben was het nog even spelletjes doen en toen slapen.

De volgende dag stond het thema 'Vertrouwen' centraal, waarbij onder andere spelletjes met blinddoeken gedaan werden. De salon in ons huizeke was trouwens zo gezellig dat ook daar veel tijd pratend of lezend werd doorgebracht, vaak in afwachting van de maaltijd. Na het middageten kwam voor velen een langverwacht moment: paardrijden in een manege. Ervaren ruiters leerden ons truckses om onze viervoetige vrienden in bedwang te houden, een heerlijke activiteit. 's Avonds werd ineens paniekerig gemeld dat ons Miriammeke door een vampier gebeten was en dat ze gezocht moest worden in het bos! Daar vond een uiterst griezelige ontmoeting plaats met graaf Dracula, die wilde vrouwen met de "Mie" en ons aan het dansen zette. Zijn danske was echter

nogal wild en het probleem was dat de dansvloer omgeven was door greppels, zodat er af en toe iemand verdween . . . Wat een buikpijn, van het lachen dan! Uiteindelijk was Dracula tevreden en kregen we onze Miriam genezen terug. De derde dag kwam veel te vlug. Na een opbouwende dienst, leerrijke lessen en een buik vol spaghetti besloten we het weekend met een heerlijke wandeling. We hebben een heerlijke tijd gehad en kunnen nauwelijks wachten tot volgend jaar, want . . . Daniëlla beloofde ons dat - als we op deze lijn blijven voortgaan - dit weekend een jaarlijkse traditie zal worden!! Hartelijk dank aan alle ouders die hun dochters deze gebeurtenis lieten bijwonen, aan alle jonge vrouwen voor hun positieve inzet en hun medewerking, aan het klasspresidium voor hun vele werk, en aan het JV-presidium voor hun voorbereidingen!

*Jonge-vrouwenpresidium
Gemeente Antwerpen*

Leiders in de kerk

President en zuster P. L. Ward: Toonbeeld van toewijding

Toen president P. L. Ward drie jaar geleden op Schiphol aankwam om hier de functie van zendingspresident op zich te nemen, zei hij tegen zijn Nederlandse vrouw: "Nou, je bent weer thuis!" Waarop deze zei: "Thuis? Dit is ons thuis toch niet!" Het afscheid van de kinderen en kleinkinderen lag nog vers in het geheugen, en voor hen lagen drie zware jaren in een sterk veranderd Nederland en Vlaanderen. Voor zuster Ward was Amerika thuis geworden. Maar het duurde niet lang voor zij zich hier weer thuis voelde. Nu valt het komende afscheid weer zwaar.

"We hebben een geweldige tijd hier gehad," zegt president Ward, zichtbaar ontroerd. "Het is een enorm voorrecht om als zendingspresident geroepen te worden, en ik beschouw het vooral als een zegen dat ik in Nederland en Vlaanderen werkzaam mocht zijn. We hebben hechte vriendschappen opgebouwd, zowel met leden als met zendelingen, en we zullen nooit aan onze zending terug kunnen denken zonder diepe en warme gevoelens te hebben." Zuster Ward knikt instemmend en vult aan: "De leden en leiders hebben ons geweldig gesteund. We hebben ook enorme bewondering gekregen voor de Nederlandse en Vlaamse leden. Ondanks alle tegenwerking en druk van buitenaf blijven ze trouw aan hun geloof, en ze laten zich niet ontmoedigen door het gebrek aan interesse van hun omgeving. We hebben diep respect voor de leden hier."

Contact met leden

Op de vraag of hij het gevoel heeft dat hij zijn doelen heeft verwezenlijkt, antwoordt president Ward: "Vóór we hier kwamen hadden we ons bewust geen vastomlijnd beeld gevormd van wat we wilden bereiken en hoe we het gingen doen, we wisten dat we nog erg veel te leren hadden. Maar we begrepen dat de sleutel tot succesvol zendingswerk bij de leden ligt, en dat een goed

President Ward en zijn door een hernia geveld echtgenote: "Zij heeft voor een belangrijk deel het gezicht van deze zending bepaald."

contact tussen de leden en de zendelingen essentieel is. We hebben bewust geprobeerd die relatie zo goed mogelijk te laten zijn. We hebben er ook steeds bij de zendelingen op gehamerd dat de leden pas vertrouwen in hen zullen stellen als zij laten zien dat zij dat vertrouwen waard zijn, dat zij ware dienstknechten en vertegen-

woordigers van Jezus Christus zijn. De leden zullen geïnteresseerde vrienden en familieleden niet laten onderwijzen door zendelingen van wie ze het idee hebben dat ze hun tijd verdoen." "Aan de andere kant moeten de leden ook begrip hebben voor de zendelingen," zegt zuster Ward. "Het is niet niks voor een jongen van negentien om het

President P. L. Ward: "Een van de fijnste dingen van onze zending was ons contact met de zendingen. We houden van ze als onze eigen zoons en dochters."

ene moment nog vrolijk en vrij thuis rond te lopen en het andere moment een 'dominee' te zijn in een vreemd land. Ze hebben ook behoefte aan vriendschap en warmte." President Ward vult aan: "Het is goed als de zendingen bij leden komen, maar ze moeten niet blijven hangen. De leden moeten hen ook niet proberen vast te houden om ze lekker te laten uitrusten. Een uur is een goede richtlijn. En dat dit contact belangrijk is, blijkt uit het feit dat van alle dopelingen van de afgelopen drie jaar, de helft tot de kerk is gekomen door toedoen van leden." Zoals alle zendingen hebben president en zuster Ward hoogte- en dieptepunten op hun zending gekend. De hoogtepunten lagen vooral in de persoonlijke sfeer. "We hebben onlangs een doopdienst in Antwerpen bijgewoond, waarbij een gezin met drie kinderen gedoopt werd. Geweldig fijne mensen. Doopdiensten zijn werkelijk hoogtepunten, dat geldt voor de zendingen, maar zeker ook voor

Nieuwe zendingspresident voor Nederland en Vlaanderen

Jack van Ry, 56, lid van de Wijk East Mill Creek 12 (omgeving Salt Lake City). Van Nederlandse afkomst, vervulde van 1951-1953 een zending in Nederland. Hij is getrouwd met Cherie Weight, zij hebben vijf kinderen.

Broeder en zuster van Ry arriveren eind juni in Nederland. *De Ster* hoopt in het septembernummer het nieuwe zendingsgechtpaar uitgebreid aan u te kunnen voorstellen.

ons," zegt president Ward. "Ook het contact met de zendingen was fantastisch," zegt zuster Ward. "In de afgelopen drie jaar hebben we met zo'n 400 zendingen samengewerkt. Je ziet ze komen, jong en onervaren, en naarmate de maanden voorbijgaan zie je hoe ze sterk worden en hun getuigenis groeit, ze komen werkelijk tot Christus." "We houden van ze als onze eigen zoons en dochters," zegt president Ward, "en ook met de zendingegechtparen hebben we heel fijn contact. De oudere echtparen zijn altijd belangrijk voor een zendingsgebied."

Optimisme

De zending van president en zuster Ward is drie jaar lang gekenmerkt door optimisme en enthousiasme. Ook de huidige gezondheidsproblemen van zuster Ward (zij ligt met hernia in bed) brengen hier geen verandering in. Dit optimisme hebben zij steeds willen overbrengen. "Wees enthousiast over je eigen leven, over je roeping in de kerk, en over zendingswerk," zegt zuster Ward. "Wat er ook gebeurt, sta niet toe dat negatieve gevoelens de overhand in je krijgen. Wees altijd positief, nooit negatief!" Kent hij zijn opvolger? "Ja, Jack van Ry (zie kader), ik ken hem erg goed," zegt president Ward glimlachend. "Toen hij als 'groentje' naar Nederland kwam, heb ik hem getraind. We hebben zeven maanden samen in Den Haag gewerkt."

Namens de Nederlandse en Vlaamse leden dankt de redactie van *De Ster* president en zuster Ward voor het vele werk dat zij hier verricht hebben. Hun vriendelijkheid, genegenheid en vooral hun toewijding is voor ons een voorbeeld geweest dat niet snel vergeten zal worden. Moge de Heer u beiden zegenen.

Merryn Jongkees

Haardvuuravond over abortus in Sint-Niklaas

Op 14 februari j.l. vond in de Gemeente Sint-Niklaas een haardvuuravond op districtsniveau plaats met als onderwerp 'Abortus'. Voor deze avond was de Belgische organisatie 'Pro Vita' uitgenodigd, die strijdt voor de bescherming van het ongeboren kind en voor wetgeving tegen abortus.

Gewoontegetrouw werd deze avond begonnen met een lofzang: "De Heer is mijn Herder", welke zeer goed bij dit onderwerp paste. De liefde en bescherming van de Heer voor ons die hier werden bezongen, staken schril af tegen de gruwelijke realiteit van de moord op ongeboren, onschuldige kinderen. In Amerika alleen al beloopt het aantal abortussen duizenden per dag! Men beroept zich erop dat een foetus van 28 weken oud geen levend individu is. In een diareeks van Pro Vita werd het tegendeel bewezen. Men kon duidelijk zien dat er vanaf de bevruchting sprake is van een nieuw wezen met menselijke kenmerken, zoals geslacht en het vermogen om afgestorven cellen te vervangen. Hij of zij heeft alleen tijd en voedsel nodig om volwassen te worden.

Na achttien dagen, nog geen drie weken later dus, begint het minuscule hartje van het kind te kloppen. Na zes weken begint de nieuwe mens te bewegen en is er meetbare hersenactiviteit.

Tijdens de pauze werd ons gratis literatuur en posters aangeboden, en het embleem van Pro Vita, twee voetjes van een foetus van tien weken oud op ware grootte.

Na de pauze werden we met de harde werkelijk geconfronteerd en werden de meest gebruikte abortustechnieken uit de doeken gedaan:

Zoutvergiftiging, waarbij men een giftige zoutoplossing in het vruchtwater spuit, zodat de huid van het kind verbrandt en na een doodsstrijd van ongeveer twee uur sterft.

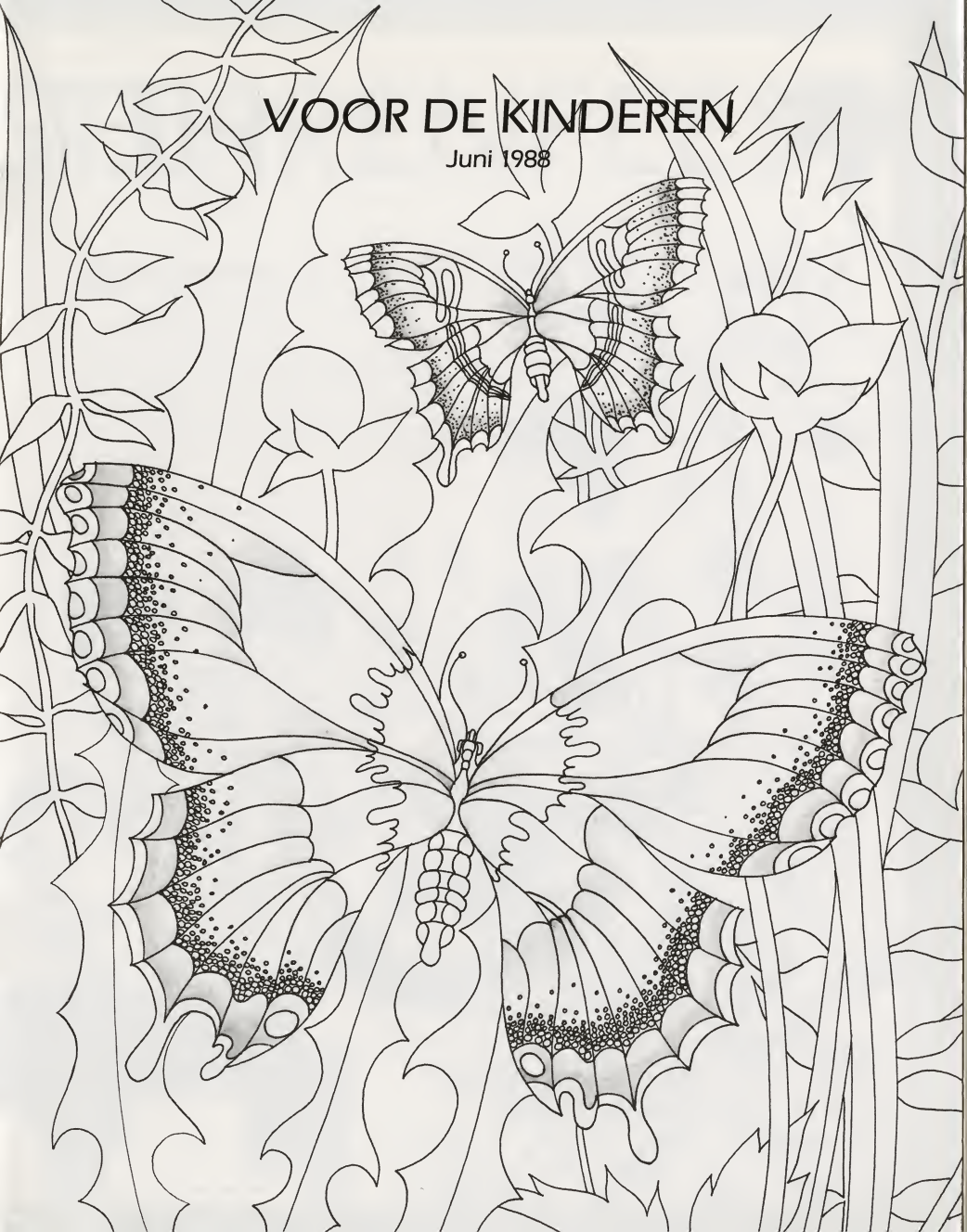
Curetage, waarbij de foetus wordt verpletterd en als het ware uit de baarmoeder wordt gekraab. Tenslotte werd ons de film "The Silent Scream" (De onhoorbare kreet) getoond, waarin men de reacties volgde van een kind dat door curetage werd weggehaald. Men kon duidelijk zien hoe het kind van de dodende instrumenten wegvluchtte, zijn mondje verschillende keren openging als om een "onhoorbare kreet om hulp" te slaken, en hoe zijn hoofdje tenslotte

verpletterd werd door de instrumenten. We zijn door deze avond veel wijzer geworden en beseffen nu beter dan ooit wat voor een wrede bedoening abortus is. Men kan dit niet langer goedkeuren. De vertegenwoordigers van Pro Vita waren onder de indruk van de geest die er op deze haardvuuravond was, en zeker ook van de gebeden, ze dankten ons ervoor. Wij danken hen voor deze leerzame avond.

Zuster Inge Baetens

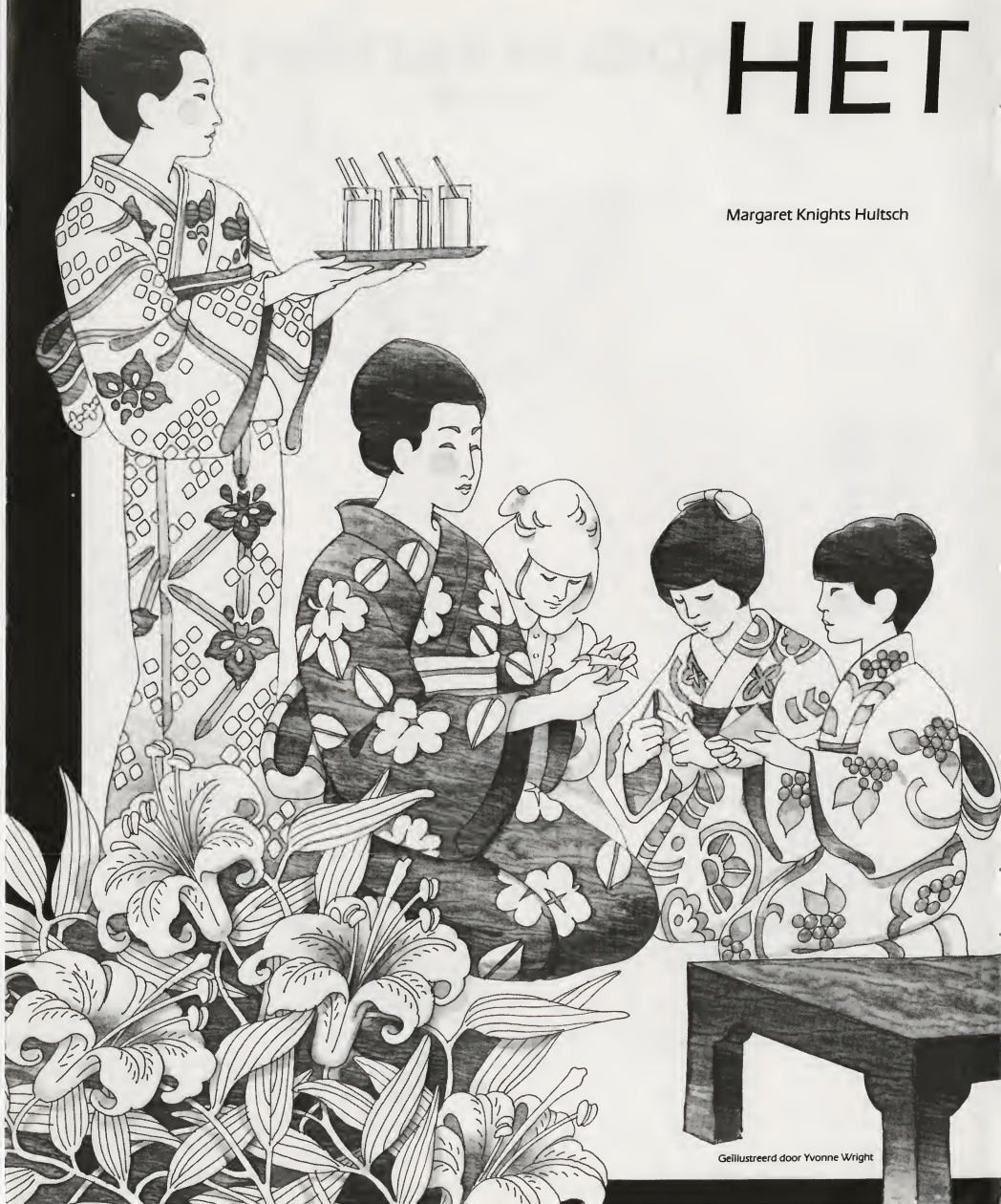
VOOR DE KINDEREN

Juni 1988

HET

Margaret Knights Hultsch

Geïllustreerd door Yvonne Wright

STERRENFEEST

Anne woont nog maar een jaar in Japan. Vandaag is ze opgewonden, want ze gaat voor het eerst naar het *Tanabata* (sterrenfeest) bij Masanari thuis.

Het is een regenachtige middag, dus loopt Anne onder haar paraplu tussen de plassen door op het smalle laantje. Het winkeltje met feestartikelen verkoopt gekleurde papieren sterren en serpentes voor *Tanabata*. De bamboestruiken aan weerszijden van de huizen zijn versierd voor het sterrenfeest.

Masanari's moeder schuift de deur van hun huis open als Anne eraan komt.

„*Irasshaimase*, Anne-chan (Welkom, kleine Anne),” zegt ze.

Anne gaat op het trapje zitten en trekt haar laarzen uit voordat ze naar binnen gaat.

Ze doet een paar kleine, roze slippers aan en loopt vlug de gang door. Haar schoolvrienden zijn er allemaal. Keiko, Jiro en Masanari zitten op een gevlochten *tatami* (rieten) vloermat in het midden van een regenboog van gekleurd papier en vouwen origamifiguurtjes voor *Tanabata*. De moeders zitten ook te vouwen.

„Kom, we zullen je voordoen hoe het moet, Anne-chan,” zegt Jiro's moeder, terwijl ze de laatste hand legt aan een klein rood krabbetje. Eerst doet ze voor hoe je een hond en een poes moet vouwen.

HOND

1. Vouw twee hoeken van een vierkant blaadje naar elkaar toe.
2. Vouw de linkerpunt naar beneden.
3. Vouw de rechterpunt naar beneden.
4. Vouw de onder- en bovenpunt naar achteren.
5. Teken een gezicht aan de voorkant.

POES

1. Vouw twee hoeken van een vierkant blaadje naar elkaar toe.
2. Vouw de bovenpunt naar beneden.
3. Vouw de rechterpunt naar boven.
4. Vouw de linkerpunt naar boven.
5. Draai het blaadje om en teken een gezicht.

De kinderen vouwen rode honden en paarse katten, en blauwe honden en oranje katten. Op sommige tekenen ze blijde gezichtjes en op andere gemene.

„Hebben jullie wel eens insekten in de bomen horen zingen?” vraagt Jiro's moeder. „Dat zijn cicada's. We kunnen ook cicada's vouwen.”

CICADA

1. Vouw twee hoeken van een vierkant blaadje naar elkaar toe.
2. Vouw de ene flap naar boven.
3. Dan de andere flap.
4. Nu ziet het er zo uit.
5. Houd het papier ondersteboven en vouw de twee zijanten naar beneden.

„Ik ga een olifant vouwen,” zegt Jiro.

OLIFANT

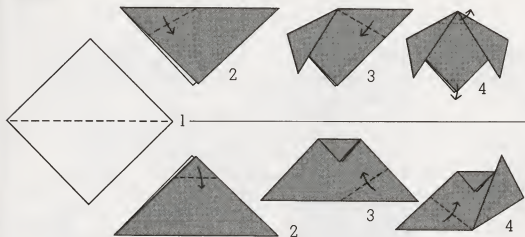
1. Vouw twee zijden van een vierkant blaadje naar elkaar toe totdat zij elkaar raken en het blad de vorm van een vlieger krijgt.
2. Vouw de vlieger in de lengte doormidden.
3. Vouw de lange punt naar rechts.
4. Vouw deze daarna terug naar links.
5. Haal de punt iets terug en trek de binnenste zijden naar buiten.
6. Vouw de bovenste helft naar achteren.
7. Open de punt van de slurf en vouw die naar binnen.
8. Knip de poten en staart en teken slagstanden en ogen.

„Kijk eens naar mijn lampion,” zegt Keiko.

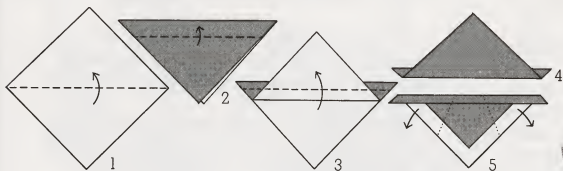

Noot: Hoewel er speciaal origamipapier bestaat, dat aan de ene kant gekleurd is en aan de andere kant wit, kunnen de figuurtjes van elk licht papier gevouwen worden. Volg de illustraties nauwkeurig; de stippelijntjes geven aan waar de vouwen moeten komen.

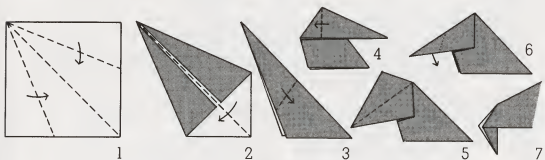
HOND

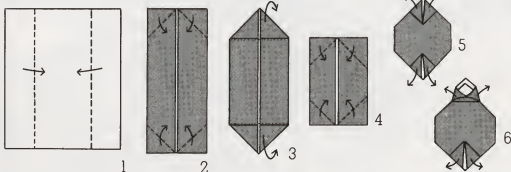
POES

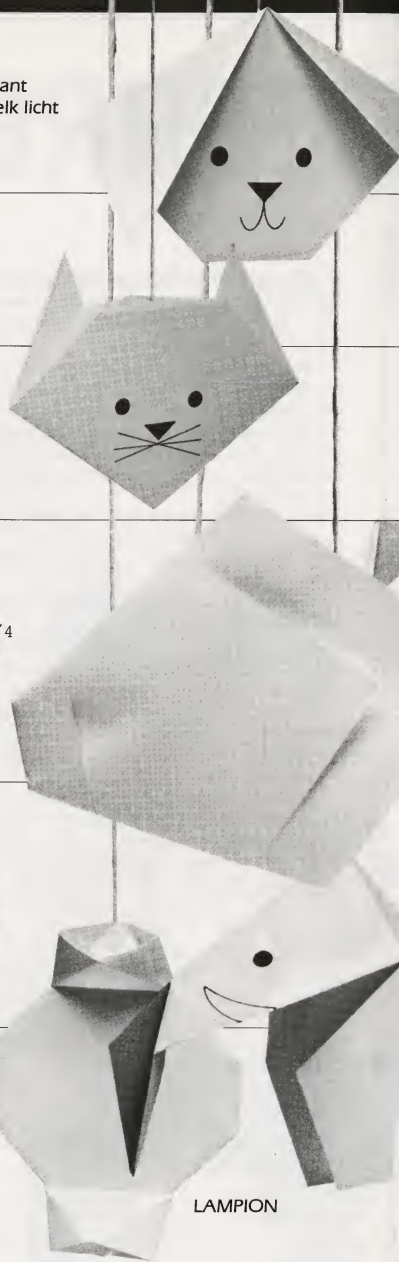
CICADA

OLIFANT

LAMPION

LAMPION

1. Vouw een rechthoekig blaadje in de lengte dubbel en vouw het blaadje weer uit. Vouw nu de lange zijden naar het midden toe.
2. Vouw de punten naar het midden.
3. Vouw de punten naar achteren.
4. Vouw elke punt weer tot op de middellijn naar binnen en keer het blaadje dan om.
5. Duw de bovenflap voorzichtig naar boven en de onderflap naar onderen en vouw ze naar buiten.

„De beroemdste van alle is de heilige kraanvogel,” zegt Jiro’s moeder terwijl zij een vierkant goudkleurig blaadje pakt. „De kraanvogel is een hele mooie witte vogel met een roodgespikkelde kop en zwartgerande vleugels. Hij komt elke zomer naar onze eilanden. Voor ons Japanners is hij het symbool van een lang, gelukkig leven.”

Haar vingers bewegen zo snel, dat het voor Anne onmogelijk is te zien hoe zij het vogeltje vouwt. Al gauw ontstaat er een delicaat wezentje met elegant gestrekte vleugels.

Ze zet het lieflijke vogeltje op de palm van haar hand en laat het aan Anne zien. „Dit is de *orizuru* of gevouwen kraanvogel.”

Ook Keiko is druk bezig iets moois te vrouwen. Na verloop van tijd ligt er een grote stapel origamifiguurtjes op haar schoot.

„Hier, Anne-chan, heb je er een paar van mij,” zegt ze.

De vloer ligt al gauw vol met gevouwen kraanvogels, schildpadden, kano’s, kikers en lampionnen. Masanari’s moeder komt de kamer binnen met bamboetakken en helpt de kinderen de origamifiguurtjes aan de takken te hangen.

„Ze zijn echt heel mooi!” roept ze uit.

„Is het niet leuk om elk jaar *Tanabata* te vieren?” Dan vertelt Masanari’s moeder hun het verhaal van de sterren.

„Hoog aan de hemel staan er twee sterren die heel veel van elkaar houden, maar zij zijn van elkaar gescheiden door een hemelse rivier, de Melkweg. Alleen in deze nacht van het jaar kunnen zij de Melkweg oversteken

en elkaar ontmoeten.

„Maar als het regent treedt de Melkweg buiten haar oevers en kunnen de arme, eenzame sterren elkaar nog niet ontmoeten,” zegt ze, terwijl ze verdrietig het hoofd buigt.

Anne luistert stil naar het verhaal. Ze denkt aan de plassen in het laantje en haar natte paraplu in de hal.

„Ik geloof dat het regent,” zegt ze somber.

„Maar we kunnen hopen dat het ophoudt met regenen, toch?” zegt Jiro’s moeder, terwijl ze iedereen een plaatsje aanwijst voor de avondmaaltijd.

Zij zitten op kussens op de *tatami*-matten rond een lage gelakte tafel. Voor de moeders zijn er *hashi* (stokjes) om mee te eten. Voor de kinderen *hashi* en lepels.

Zij krijgen allen een schaal met schelvis en rijst, vissoep, *tofu* (een sojaproduct), *sashimi* (rauwe tonijn) en kleine salades. Het dessert bestaat uit gelatine uit de zee, stukjes ananas en handjes rijstsnopjes.

Het is donker geworden, en als de kinderen naar buiten rennen, roept Manasari: „het regent niet meer! Het regent niet meer!”

„Nu kunnen de sterren elkaar toch ontmoeten!” schreeuwt Keiko.

Er zijn groene, blauwe en witte sterretjes voor iedereen. Geholpen door de moeders steken de kinderen de sterretjes aan en zwaaien die in de rondte, ze maken allerlei figuren, ze lachen en praten opgewonden.

Als de sterretjes uitgaan, pakken ze hun *Tanabata* takken. Ze houden die boven het hoofd en zwaaien die langzaam heen en weer, terwijl zij een afscheidslied zingen.

„Het sterrenfeest is voorbij,” zegt Masanari’s moeder.

Masanari kan er niet genoeg van krijgen. „La-ten we iedereen naar huis brengen, Mama-san,” smeekt hij.

Als zij het huis van Anne bereiken, buigt iedereen en zegt: „*Oyasuminasai*” (Goedenavond, welterusten). □

HELAMAN

EN DE TWEEDUIZEND GELOVIGE JONGEMANNEN

Nu hadden zij nimmer gevochten, en toch vreesden zij de dood niet; en zij gaven meer om de vrijheid van hun vadersen dan om hun eigen leven; ja, door hun moeders was hun geleerd, dat God hen zou bevrijden, indien zij niet twijfelden (Alma 56:47).

PARTICIPATIEPERIODE

Helaman, zoon van Alma de Jonge, was leider in het leger van de Nephieten. Ongeveer 62 v. Chr. schreef Helaman een brief aan kapitein Moroni, waarin hij hem vertelde over de getrouwen en moedige jongemannen die hij bij het vechten had aangevoerd. Hij noemde deze tweeduizend soldaten zijn „zonen”, omdat ze nog zo jong waren en hij veel van ze hield. (Zie Alma 53:20-21; 56:46.)

Hoewel deze zonen van Helaman nog nooit in een oorlog hadden gevochten, waren ze niet bang. Hun moeders, die Ammoniet waren, hadden hun geleerd dat ze beschermd zouden worden als ze geloof hadden in God en zijn geboden gehoorzaamden.

Als wij geloof hebben in God en zijn geboden onderhouden, kunnen wij ook worden beschermd. Misschien hoeven we niet met een zwaard te vechten, maar we kunnen geholpen worden bij ons „gevecht” om goed te zijn.

Instructies: Lees de uitspraken over de zonen van Helaman, en zet dan elk nummer bij het plaatje dat er bij hoort. Je kunt meer over Helaman en de zonen van de Ammonieten lezen in Alma 53-58.

1. Toen de mensen van het volk van Ammon tot de kerk bekeerd werden, beloofden zij God dat zij niet zouden vechten (zie Alma 24:6, 18).

2. Toen er gevochten moest worden, zeiden hun jonge zonen dat zij in de plaats van hun vaders voor vrijheid zouden vechten. Ze geloofden de woorden van hun moeders en geloofden dat God hen zou beschermen en helpen. (Zie Alma 53:16-18; 56:47.)

3. Ze vroegen Helaman, zoon van Alma de Jonge, om hun leider te zijn. Helaman hield van de jongemannen en noemde hen zijn zonen (zie Alma 56:1-10, 46).

4. Helaman zei dat hij hen zou leiden. Hij wist dat ze moedig waren en „getrouw waren in alle dingen, die hun werden toevertrouwd” (Alma 53:20).

5. De jongemannen gehoorzaamden Helamans bevelen en vochten moedig. Uiteindelijk wonnen ze (zie Alma 57:21-22).

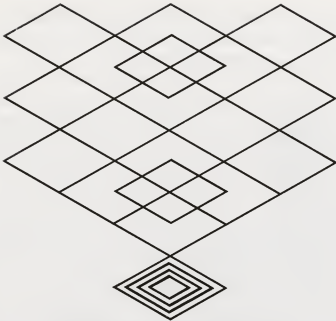
6. De strijd was zwaar geweest, en veel soldaten waren gedood. Maar, hoewel ze allemaal gewond waren geraakt, was niet een van de tweeduizend jongemannen gedood. Helaman zei dat zijn zonen door de macht van God beschermd waren wegens hun enorme geloof in Hem (zie Alma 57:25-26). □

Antwoorden: 1-C, 2-F, 3-B, 4-E, 5-A, 6-D

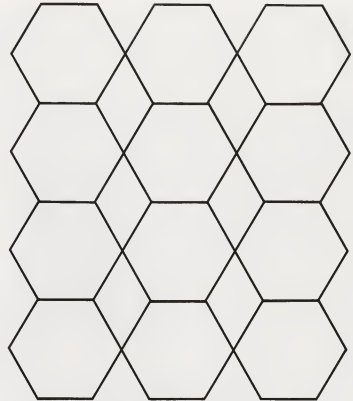

PUZZELS

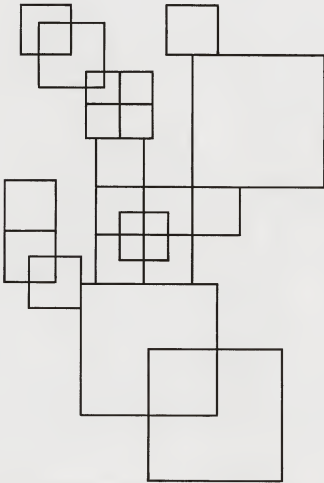
Rich Latta

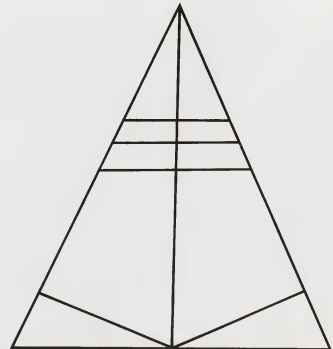
Hoeveel diamanten tel je?

Zijn er 12, 15 of 18 zeshoeken?

Hoeveel vierkanten tel je?

Hoeveel driehoeken – 12, 14 of 16?

Antwoorden: 39 diamanten; 15 zeshoeken; 29 vierkanten; 16 driehoeken.

De zendelingenpagina's

In deze Zendelingenpagina's een verslag van ouderling Paul Muntinga uit de Wijk Utrecht, die een zending vervult in het Zendingsgebied Boise Idaho, en zuster Liesbeth Gout uit de Wijk Groningen, die werkzaam is in het Zendingsgebied Leeds Engeland.

Paul Muntinga

Hier een bericht uit Idaho, Amerika. Ik vind het een voorrecht om iets over mijn zending te mogen vertellen. Als ik zie hoezeer de mensen op aarde zich in verschillende situaties bevinden, enkelen met kennis van het evangelie van onze Heer Jezus Christus, velen zonder, dan begrijp ik een beetje hoe gezegend ik ben dat ik geboren werd in een gezin met eerzame ouders die mij hebben opgevoed met de waarheden van het evangelie en mij bekend hebben gemaakt met de vele rechten en plichten die dit evangelie ons biedt.

Met een gedeeltelijk begrip van het evangelie, maar met de wetenschap dat dit het evangelie van Jezus Christus is dat op aarde werd hersteld, besloot ik op zending te gaan. Het grootste deel van mijn zending is alweer voorbij en ik ben vele ervaringen rijker. Ik heb de gelegenheid gehad om het evangelie met anderen te delen, dit evangelie dat de zegeningen omvat van het goddelijk priesterschap, van de doop door onderdompeling voor de vergeving van zonden, de tempelverordeningen en alle andere benodigde leerstellingen om zaligheid te verwerven. Als full-time zending wordt ons twee jaar gegeven om dit alles een grotere plaats in ons leven te geven en tegelijkertijd het met anderen te delen zodat wij samen tot Christus kunnen komen en in zijn koninkrijk wonen.

In juni 1986 riep president Ezra Taft Benson mij op zending in Idaho. Het zendingsgebied Boise Idaho is vijf keer zo groot als Nederland met bijna een miljoen inwoners. Ongeveer de helft

daarvan is lid van de kerk en is ondergebracht in 84 ringen. In een gebied met zoveel leden van de kerk is er voor mij veel te leren.

Ondanks het hoge ledental valt er nog een heleboel zendingswerk te doen en de statistieken wijzen uit dat van alle Engelstalige zendingsgebieden, dit zendingsgebied nummer drie is wat betreft het aantal dopelingen. Ik werk momenteel aan de oostkant van Rexburg, waar Ricks College gevestigd is. Het leven is hier erg interessant, want van alle studenten, die samen drie ringen vormen, zijn er maar 78 geen lid. Mijn collega en ik werken verder nog in twee andere ringen waar 98 à 99% van de inwoners lid zijn. Zelfs hier wordt nog veel gedoopt met de hulp van de leden en van de Heer.

Ik wil jullie graag vertellen dat mijn zending een gezegende tijd was en is, waarin ik vaak de hand van de Heer heb gezien om mij te helpen. Met de hulp van de Heilige Geest en mijn Vader in de hemel en niet te vergeten vrienden en familie die voor de zendelingen bidden en hen aanmoedigen, kan ik terugkijken op een periode met allerlei zegeningen. Deze zegeningen omvatten onder meer kracht en gezondheid, begrip en liefde voor de mensen, en ook materiële zaken als voldoende voedsel en kleding en zelfs een rijbewijs. Ik voel me zeer gezegend met deze dingen en ik ben ook mijn familie veel meer gaan waarderen. Ik wil jullie laten weten dat de Heilige Geest mij heeft laten weten, en dit telkens weer bevestigt, dat De Kerk

Ouderling Paul Muntinga voor het Capitoolgebouw in Boise.

van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen wordt geleid door een hedendaagse profet en dat wij op zending behoren te gaan om dit aan een ieder te verkondigen, en als wij dit doen, zoals duizenden dat nu doen, zal de Heer ons rijkelijk zegenen.

Ouderling Paul Muntinga

Liesbeth Gout

De maanden die ik hier in het Zendingsgebied Leeds Engeland heb doorgebracht zijn werkelijk omgevoelen. Het is onvoorstelbaar hoezeer de tijd vliegt en hoe weinig uren je in een dag hebt om goed zendingswerk te doen. Ik ben erg dankbaar dat ik in dit zendingsgebied mijn zending mag vervullen. Ik heb er een sterk getuigenis van dat dit de plaats is waar de Heer mij wil hebben. Ik heb tijden gehad dat dit het anker was waar ik me aan vastklampte. Elke zending gaat door fases waarin hij zichzelf afvraagt waar al dat gejuich en al die zendingen-fantasieën over succes en groei nu eigenlijk op gebaseerd zijn, tijden dat je je eigen vooruitgang niet ziet, tijden van tegenslag. Maar als je geloof oefent, zegt de Heer je en word je geleid door de Heilige Geest. Toen ik in Sheffield werkte had ik in dit opzicht een bijzondere ervaring waar ik graag iets over wil vertellen.

Het was zo'n dag dat het niet echt lekker ging, en we waren blij dat we naar huis konden gaan om te eten. Toen we ons klaarmaakten om weer de deur uit te gaan, voelde ik heel sterk dat we een bepaald gezin moesten opzoeken. Daar aangekomen bleek dat de man niet thuis was en dat de vrouw in bad zat. Toen ze beneden kwam vroeg ze: "Waarom zijn jullie hier?" We voelden ons wat ongemakkelijk en mijn collega keek mij verwachtingsvol aan. Ik haalde diep adem en zei: "Ja, eigenlijk weten we het niet, Sue," (zo heet de vrouw), "we voelden gewoon dat we langs moesten komen." Waarop ze zei: "Een uur geleden ging ik op m'n knieën en ik vroeg de Heer dat als dit werkelijk zijn kerk was, jullie vanmiddag langs zouden komen." Er kwam een hartverwarmende en rustgevende geest over ons. Wat is het een eer om een klein beetje een instrument te mogen zijn in de handen

van de Heer. Wat was ik dankbaar dat ik had geluisterd naar die influistering! Een andere bijzondere ervaring hadden we in het dorpie Oughtrbridge in Zuid-Yorkshire. Een vrouw bij wie we hadden aangebeld vroeg of we mormonen waren. Ze vertelde ons dat haar man een exemplaar van het Boek van Mormon had dat hij zo'n zeven keer had gelezen, en dat hij zich ook als mormoon beschouwde, hoewel hij nooit gedoopt was. We spraken af dat we terug zouden komen om haar man te ontmoeten. Deze ontving ons met tranen in de ogen. Jaren terug waren de zendingen bij hem geweest, maar toen ze uit de streek waren teruggeroepen dacht hij dat onze kerk niet meer in die streek was. De man (David heet hij) was een toonbeeld van offervaardigheid. Omdat hij zo arm was liep hij elke zondag vijf kilometer over heuvels om naar de kerk te kunnen komen. Het is onvoorstelbaar wat mensen er soms voor over moeten hebben om lid van de kerk te kunnen worden.

Ik ben zo dankbaar dat ik hier in Engeland op zending kan zijn. Ik heb zoveel om dankbaar voor te zijn. Ik ben vooral dankbaar voor het evangelie en de rust en antwoorden die het ons steeds weer geeft. Ik ben dankbaar voor persoonlijke openbaring, zodat ik uit de grond van mijn hart kan zeggen: Ik weet dat m'n Hemelse Vader leeft, dat Jezus de Christus is, onze Verlosser en Zaligmaker, en dat zijn kerk op aarde is hersteld. En het is machtig dit geloof met anderen te mogen delen, en dat een ieder van ons de mogelijkheid om dit te doen. Onze Hemelse Vader heeft ons allemaal nodig, er is zoveel werk te doen en zo weinig tijd om het voor elkaar te krijgen. Veel liefs en groetjes en tot ziens.

Zuster Liesbeth Gout (links) met collega en dopelingen.

Zuster Liesbeth Gout

Zendingswerk

In het zendingsveld

José Cadillo Albarnoz
 Zendingsgebied Amsterdam Nederland
 Noordse Bosje 16
 1211 BG HILVERSUM
 Nederland

Ronny van de Berge
 England Manchester Mission
 Paul House, Stockport Road
 Timperley, Altrincham
 Cheshire, Engeland WA15 7UP

Daniël Beijerling
 England London South Mission
 484 London Road
 Mitcham, Surrey
 England CR4 4ED

Tineke van der Bijl
 England Leeds Mission
 Technocentre Station Road
 Horsforth, Leeds
 Yorkshire, Engeland LS18 5 BJ

Joep Boom
 England Leeds Mission
 Technocentre Station Road
 Horsforth, Leeds
 Yorkshire, Engeland LS18 5 BJ

Martin Broekzitter
 England London South Mission
 484 London Road
 Mitcham, Surrey
 England CR4 4ED

Ruud den Brouwer
 New York New York Mission
 55 Northern Blv, suite 206
 Great Neck, New York 11021
 U.S.A.

Mark Brouwer
 Florida Lauderdale Mission
 1825 N.E. 45th Street, Suite A
 Fort Lauderdale, Florida 33308
 U.S.A.

Br. en zr. A. van Dam
 Im Rosengarten 25a
 6368 Bad Vilbel
 West-Duitsland

Erwin Decker
 England London South Mission
 484 London Road
 Mitcham, Surrey
 Engeland CR 44ED

Hans Donker
 England London Mission
 64-68 Exhibition Road
 London, Engeland SW 7 2PA

Mauricio Fuenzalida
 Mission Belge de Bruxelles
 Brand Whitlock Blv 87
 1040 Brussel, België

Liesbeth Gout
 England Leeds Mission
 Technocentre Station Road
 Horsforth, Leeds
 Yorkshire, Engeland LS18 5 BJ

Esther de Haan
 England Coventry Mission
 4 Cophthall House, Station Square
 Coventry, West Midland
 Engeland CV1 2PP

Dorthe Iversholt
 England Coventry Mission
 4 Cophthall House, Station Square
 Coventry, West Midland
 Engeland CV1 2PP

Michael Jansen
 England Bristol Mission
 Southfield House, 2 Southfield Road
 Westbury on Trym
 Bristol, Engeland BS9 3BH

Hans Jobst
 Canada Toronto Mission
 338 Queen Street, suite 214
 Brampton, Ontario L6V 1C5
 Canada

Katrien Lombaert
 Mission Suisse de Genève
 Chemin William-Barby 8
 CH-1292 Chambesey (GE)
 Zwitserland

Wim Methorst
 Michigan Dearborn Mission
 33505 State Street, suite 101
 Farmington, Michigan 48024
 U.S.A.

Herman Michëly
 Florida Tampa Mission
 P.O. Box 151685
 Tampa, Florida 33684
 U.S.A.

Paul Muntinga
 Idaho Boise Mission
 2710 Sunrise Rim, suite 220
 Boise, Idaho 83705
 U.S.A.

Frank Oddens
 England Bristol Mission
 Southfield House, 2 Southfield Road
 Westbury on Trym
 Bristol, Engeland BS9 3BH

Philip Riem
 Zendingsgebied Amsterdam Nederland
 Noordse Bosje 16
 1211 BG HILVERSUM
 Nederland

Martin Tenthof van Noorden
 Philippines Cagayan de Oro Mission
 c/o State Investment, 3rd floor
 Cagayan de Oro City
 Filippijnen

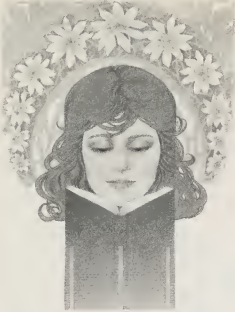
*Indien er een adres
 ontbreekt cq
 verkeerd vermeld staat,
 a.u.b. bericht aan het
 Kerkelijk vertaalbureau,
 postbus 224,
 3430 AE Nieuwegein
 Nederland*

WAAROM
WIJ IEMAND
VRAGEN
HET
BOEK VAN
MORMON
TE LEZEN

Jay E. Jensen

In de tijd dat ik zendingspresident was en ook gemeentepresident op het opleidingsinstituut voor zendingelingen, heb ik herhaaldelijk ondervonden hoe waar de uitspraak van Joseph Smith is dat het Boek van Mormon „het nauwkeurigste ter wereld en de hoeksteen van onze godsdienst (is)“, en dat „meer dan enig ander

boek het volgen van de in dit boek gegeven regels de mens nader tot God (zal) brengen." Om de zoveel tijd sprak ik met een van de zendingen, en ons gesprek verliep dan ongeveer zo:

„President, het lijkt wel of ik de laatste tijd helemaal niet meer enthousiast ben over zendingswerk. Ik voel me ook niet erg geestelijk."

„Probeer eens precies te vertellen hoe je je voelt," vroeg ik dan.

„O, ik ben gewoon niet zo positief en enthousiast over het werk."

„Voel je je al lang zo?"

„De laatste drie weken ongeveer."

„Is er iets persoonlijks voorgevallen waarover we moeten praten?"

„Nee, president. Ik houd me aan alle regels. Ik sta op tijd op.

Ik lees dagelijks in de Schriften. Ik lees nu het Oude Testament. Ik bid. Ik kan goed opschieten met mijn collega. Ik kan eigenlijk niets bedenken dat me zou moeten deprimeren."

„Ruim je in je studie ook tijd in voor het Boek van Mormon?"

„Nee."

Dan zei ik: „Ik wil graag dat je een paar weken iets probeert en me dan opbelt. Probeer naast je gewone studie in het *Missionary Gospel Study Program* ten minste een hoofdstuk per dag uit het Boek van Mormon te lezen."

Twoe weken later belde de zending dan om me te vertellen dat alles weer goed was en hij weer het geestelijke vuur had gevoeld dat hij had gedacht verloren te hebben.

Het beste zendingsinstrument

Het unieke verband tussen spirituele zendingen en bestudering van het Boek van Mormon verbaast me niet. Ouderling Boyd K. Packer heeft aangegeven dat „geestelijke ontwikkeling in nauw verband staat met kennis van de Schriften, waarin de leer wordt onderwezen." (Aprilconferentie 1983.) En nergens wordt de leer zo duidelijk, zo indrukwekkend en zo doeltreffend onderwezen als in het Boek van Mormon. Ouderling Bruce R. McConkie heeft gezegd dat God „ons het doeltreffendste, boeiendste en overtuigendste zendingsinstrument in handen heeft gegeven, dan aan welk volk of in welke tijd ook. Dit instrument is het Boek van Mormon." (Aprilconferentie 1961.)

De wonderbaarlijke omstandigheden rond het schrijven, bewaren en vertalen van het Boek van Mormon zijn op zichzelf een prachtig getuigenis van het belang van het boek en zijn boodschap. In de beschrijving van het Boek van Mormon in *Leer en Verbonden* 20:8–16, somt de Heer enkele redenen op waarom het boek de

moeite van het lezen waard is: Dit geweldige boek bevat de volheid van het evangelie, getuigt van de waarheid van andere schriftuur en laat zien dat God mensen heden ten dage inspireert om zijn heilig werk te doen, net als Hij dat in vroeger tijden deed. Het Boek van Mormon geeft de norm voor verhoging aan voor hen die het boek ontvangen en de leringen erin gehoorzamen – en voor de veroordeling van hen die het verwerpen.

Maar dit is niet alles. Het titelblad op het Boek van Mormon zelf voegt hieraan toe dat het boek een boodschap aan Israël is, dat God zijn volk of zijn beloften ervanus niet vergeten is. Het belangrijkste doel van het boek is misschien wel, zoals op het titelblad staat, het overtuigen van „joden en andere volken dat JEZUS de CHRISTUS is, de EEUWIGE GOD".

De sluitsteen van een getuigenis

De doeltreffendheid van het Boek van Mormon als getuige van het bestaan van God en de goddelijkheid van Christus is ten dele gebaseerd op het bestaan ervan, dat niet verklaard kan worden zonder op Gods macht te wijzen. Het Boek van Mormon is de sluitsteen van dit werk in de laatste dagen, de steen die alle

andere stenen in de boog op hun plaats houdt. Als de steen wordt verwijderd, stort de boog in. Als de sluitsteen van een getuigenis van het Boek van Mormon stevig op zijn plaats zit, komt de zekerheid dat De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen Gods kerk is, dat Joseph Smith een profet was, dat de kerk door hedendaagse openbaring geleid wordt, en dat God tegenwoordig, net als vroeger, een God van wonderen is.

Zoals Joseph Smith zei, zal het volgen van de regels, gegeven in het Boek van Mormon, de mens meer dan enig ander boek nader tot God brengen. Dit is werkelijk zo. Er schuilt een enorme motiveerende en heiligende kracht in de woorden van het Boek van Mormon. Alma ondervond wat veel van onze tegenwoordige zendelingen ondervinden wanneer zij levens veranderen door de macht van het woord van God. Alma ging uit „onder het volk van Nephi . . . om hun het woord Gods te kunnen prediken, en hen op te wekken hun plichten te gedenken, en opdat hij met het woord Gods alle hoogmoed en bedrog en alle twisten, die er onder zijn volk waren, zou kunnen uitroeien, want hij zag geen kans hen terug te brengen dan alleen door met een zuivere getuigenis tegen hen op te komen.“ (Alma 4:19; cursivering toegevoegd.)

Begrijp de leer

Enige tijd terug was ik in vergadering met enkele algemene oratoiren. Een van hen stelde de vraag: „Wat motiveert ons volgens u om te doen wat we doen in de kerk, zoals tiende betalen, vergaderingen bijwonen, eerlijk zijn, roepingen in de kerk aanvaarden?“ De conclusie was dat motivatie volgt op een begrip van de leer. Ook Alma ondervond dat dit waar is.

„Daar de prediking van het woord zeer doelmatig bleek om het volk te bewegen rechtvaardig te handelen – ja, daar *het* (de prediking van het woord) *groter invloed had gehad op de gemoederen van het volk dan het zwaard of iets anders*, waarmede zij hadden kennisgemaakt – meende Alma, dat het raadzaam was *de kracht van het woord Gods te beproeven*.“ (Alma 31:5; cursivering toegevoegd.)

De oprechte waarheidszoeker, waar hij zich ook bevindt, hoort nu het woord Gods. Deze woorden zullen „voortsissen tot aan het einde der aarde“ (2 Ne. 29:2). Door de woorden van het Boek van Mormon wordt hij tot Jezus Christus en zijn verlossend offer geleid. Hij raakt ervan overtuigd dat Joseph Smith een profet van God was. Hij weet dat De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen waar is en wil er lid van worden.

Een weidser uitzicht

Hebt u ooit een berg beklommen? Af en toe stopt u om naar de dalen onder u te kijken. Door te klimmen krijgt u een mooi uitzicht. Naarmate u hoger klimt krijgt u een steeds weidser uitzicht. Gebruik van het woord *weidser* geeft aan dat we het uitzicht vanaf lagere niveaus vergelijken met dat vanaf het hoogste. Op dezelfde wijze biedt het Boek van Mormon, vergeleken met de Bijbel, een weidser uitzicht op Jezus Christus en zijn verzoening. De Heer beaamt dit: „Er zijn vele dingen op de platen van Nephi gegraveerd, *die meer licht op Mijn evangelie werpen*.“ (LV 10:45; cursivering toegevoegd.) Door het Boek van Mormon krijgt men een weidser uitzicht op bepaalde leerstellingen dan in de Bijbel, zoals de wet van genade en gerechtigheid; de leer van de val, de vrije wil en de verzoening van Christus; de realiteit van satan en hoe hij onder volken en naties opereert; de beginselen van geloof, hoop en liefde; het doel en de noodzaak van de doop; de verlossing van kleine kinderen en de leer van de opstanding.

Daarom proberen wij alle waarheidszoekers een Boek van Mormon in handen te geven. Wij willen graag dat anderen ook een weidser uitzicht op en begrip van het evangelie van Jezus Christus

krijgen. En wat belangrijker is, is dat we weten dat zij die het Boek van Mormon met een open, onderzoekende geest lezen, zelf een bevestigende openbaring van God kunnen krijgen dat dit werk in de laatste dagen waar is. „En indien gij zult vragen met een oprecht hart,” zo belooft Moroni, „met een eerlijke bedoeling, en geloof hebt in Christus, zal Hij door de kracht des Heiligen Geestes de waarheid (van het Boek van Mormon) aan u bekend maken” (Mor. 10:4).

Wat doen wij voor de oprechte waarheidszoeker? Wij geven hem de gelegenheid

Moroni's belofte te beproeven en zelf openbaring van God te ontvangen.

En zo gaat het Boek van Mormon verder op zijn zending als sluitsteen, voor miljoenen mensen die een getuigenis hebben verkregen en nog zullen krijgen van Gods werk in de laatste dagen.

De tijd heeft geleerd dat de profeet Joseph Smith een waar woord sprak toen hij zei dat het Boek van Mormon „de hoeksteen van onze godsdienst was” en dat „meer dan enig ander boek . . . het volgen van de in dit boek gegeven regels de mens nader tot God (zal) brengen”. □

GELOOF MOET ER ZIJN

Er wordt in het Boek van Mormon herhaaldelijk gesproken over de bemoedigende en opbouwende beginselen geloof, hoop en liefde.

De drie eeuwige beginselen geloof, hoop en liefde worden doorgaans in verband gebracht met de leringen van Paulus in het Nieuwe Testament (zie 1 Kor. 13). Zij verschijnen echter ook herhaaldelijk in het Boek van Mormon.

Arthur R. Bassett

GELOOF

De confrontatie tussen de profeet Alma en de antikrist Korihor voert ons tot het beginsel geloof (zie Alma 30). Korihor beschuldigt Alma ervan zijn leven te baseren op een geloof dat hij niet kan bewijzen. Daardoor geeft Korihor stilzwijgend te kennen dat zijn eigen leven op een steviger fundament is gebouwd. Die confrontatie brengt een belangrijke gedachte te berde die bij elke bespreking over geloof moet worden vastgesteld.

Ik heb mij afgevraagd of geloof ooit los van iets anders kan bestaan, evenmin als liefde dat kan. Het lijkt me zinloos om te spreken over verliefd zijn zonder iemand of iets om lief te hebben. Het lijkt me even zinloos om te spreken over iemands geloof zonder een object voor dat geloof. Gewoonlijk wordt geloof gericht op iemand of iets, en iedereen schijnt het in de een of andere vorm te bezitten. Iemand kan al dan niet in Christus of in God geloven, en dat is waar de profeten over spreken wanneer zij dat beginsel behandelen, maar hij zou nog steeds geloof hebben – in zichzelf, zo niet in anderen. Wij vertrouwen allemaal op iemand of iets – ook al is dat niet meer dan een vaag idee voor ons.

Laten wij beginnen met geloof te vergelijken met vertrouwen. Wanneer de profeten het woord *geloof* gebruiken, moeten wij kennelijk de woorden „in Christus“ toevoegen om hun woorden helemaal te begrijpen. Zoals de profeet Joseph Smith heeft gezegd, is het richten van ons geloof op de Meester – „geloof in

de Heer Jezus Christus' – het eerste beginsel in het leven van de heilige (zie Art. 4). Terwijl wij ernaar streven Christus te kennen en te begrijpen, is Hij ons voortdurende voorbeeld: Hij toont ons de weg; Hij belichaamt alle waarheid; Hij verschafft het licht waarin de christen werkt; Hij is degene in wie wij al ons vertrouwen stellen.

Een waardesysteem gebaseerd op geloof

Wanneer wij dit in gedachten houden wanneer wij lezen over de confrontatie tussen Alma en Korihor wordt ons begrip vergroot. Het is interessant om te zien dat ieder argument dat Korihor naar voren bracht een argument was tegen zijn eigen positie. Beide mannen hadden geloof. Alma's geloof was gericht op Christus. Korihor had geloof in zichzelf. Volgens Korihor „ging het een ieder voorspoedig naar zijn talent en overwon een ieder naar zijn kracht.” (Zie Alma 30:17.)

Zoals Nephi naar voren bracht, is het altijd nuttig de Schriften met ons eigen leven te vergelijken (zie 1 Ne. 19:23). Het zou helpen als wij bij het lezen van dergelijke verhalen ons eigen leven eens onder de loep namen. Waarop hebben wij in werkelijkheid ons geloof gebaseerd? Op wie of waarop vertrouwen wij? Zoeken wij ons geluk door deel te nemen aan het werk van de Meester? Of zoeken wij het in ons beroep? Of zoeken wij het in onze bezittingen? Leven wij zoals Alma, of stellen wij ons geloof teveel in onszelf en onze vermogens, los van Christus?

Alma heeft veel te zeggen over de betekenis van geloof. Tijdens zijn werk onder de afvallige Zoramieten, bijvoorbeeld (zie Alma 32), laat hij schijnbaar doorschemeren dat wij nooit het punt zullen bereiken waarop wij helemaal zonder geloof kunnen leven. Het schijnt een eeuwig beginsel te zijn dat door alle eeuwigheid heen bij ons zal zijn. Wanneer wij uit dit leven heengaan en in de tegenwoordigheid van Christus staan en een volmaakte kennis hebben van zijn bestaan, dan nog zal onze betrekking tot Hem gedeeltelijk worden bepaald door ons geloof in Hem. Want kennis hebben is niet voldoende, zoals Jakobus te kennen geeft wanneer hij spreekt over de boze geesten, die Jezus wel kennen maar Hem niet volgen (zie Jakobus 2:19).

Maar als wij bereid zijn te volgen, zullen wij ontdekken hoe kennis en geloof samenwerken.

Toch zal onze kennis van alle aspecten van het bestaan nog geruime tijd onvolledig zijn. „En nu, ziet,

nadat gij van dat licht hebt genoten, is uw kennis nu volmaakt? Ziet, ik zeg u: Neen, en gij moet uw geloof niet ter zijde leggen.” (Alma 32:35–36.)

Geen van ons – zelfs niet de meest ontwikkelde – bereikt een toestand waarin hij enkel op basis van kennis kan handelen, los van geloof.

Uitleg preken

De preken van Alma, alsmede die van Moroni (Ether 12) en Mormon (Moroni 7), geven ons een groot inzicht in het beginsel geloof. Maar het leven zelf van een aantal mannen van God schenkt ons een wellicht nog groter inzicht. Zoals, bijvoorbeeld, Moroni, die tijdens een oorlog die meer dan tien jaar duurde aanvoerder van het Nephitische leger was. Nephi, de zoon van Helaman, ontving macht over de elementen dank zij zijn intense grote geloof in Christus. Samuël de Lamaniëet waagde zijn leven onder de vijanden van zijn volk in een poging hen te helpen bij God terug te keren. Nephi, de zoon van Nephi, tarte de dreigementen die werden geuit door de vijanden van de kerk om hem te doden als de profetieën van Samuël niet bewaarheid werden. En de broer van Jared, een profeet die in de tegenwoordigheid van de Heer stond en bergen verplaatste met de kracht van zijn geloof in Christus, is nog steeds een groot voorbeeld van geloof.

Theorieën en toespraken doen veel om geloof toe te lichten, maar een levenswijze doet dat nog meer. Het Boek van Mormon staat vol verhalen over het leven van mannen en vrouwen die een en al geloof waren. Als wij, die geroepen zijn om hedendaagse heiligen te zijn, diep nadenken over de grote betekenis van die levens en ernaar streven ons geloof nog beter te baseren op de Heer en zijn leer, zullen wij vermoedelijk niet in staat zijn een studie van die Schriften te maken zonder dat ons eigen leven indringend wordt beïnvloed door de Geest van de Meester.

HOOP

Het tweede van de drie beginselen – hoop – manifesteert zich in het leven van de heiligen in het Boek van Mormon als de metgezel van geloof. Waar geloof

in Christus bestaat, daar zal ook troost zijn en de vrede die alle begrip te boven gaat. Er is geen vertwijfeling, want de ziel is een en al hoop. Zoals Mormon zegt: „Hoe kunt gij tot geloof komen, wanneer gij geen hoop hebt?” (Moro. 7:40.) Naarmate wij geloof in Christus ontwikkelen, neemt de hoop toe, een hoop die Moroni als volgt beschrijft:

„Daarom mag een ieder, die in God gelooft, met zekerheid op een betere wereld hopen, ja, namelijk op een plaats ter rechterhand Gods; en deze hoop komt door geloof, en is een anker voor de ziel der mensen, hetgeen hen zeker en standvastig zal maken, en altijd overvloedig in goede werken, en hen er toe zal leiden om God te verheerlijken.” (Ether 12:4.)

Moroni's woorden dragen bij tot ons begrip van het beginsel hoop, waarmee God ons wil verzekeren. Wanneer wij ons vertrouwen in hem stellen, vloeit er hoop uit voort, die een bron van geruststelling vormt voor de ziel van de mensen, zodat zij standvastig kunnen worden in hun dienstbetoon aan anderen. De kracht van de hoop wordt wellicht het beste onderkend door middel van haar tegenovergestelde, de wanhoop. In deze tijd zien wij overal om ons heen mensen die in wanhoop verkeren. Omdat zij niet goed weten waarheen zij zich moeten wenden voor hulp, hebben velen van onze generatie het bijltje er maar bij neergelegd en hebben zich of van de maatschappij teruggetrokken, of zij volgen iedere figuur die zichzelf tot nieuwe messias uitroept. Een dergelijk geloof wordt binnen de kortste tijd tot meer frustratie en teleurstelling. Velen van ons kennen zulke mensen; wij leven te midden van hen en wij zien hun gezichten dikwijls.

Een soort levende dood

Zij die niet meer geloven in anderen of in hun omstandigheden, geloven binnen de kortste keren niet meer in zichzelf. Kennelijk houdt hoop op een bepaald manier verband met geloof in zichzelf. Zonder hoop verliest de mens de wil om zich in te spannen. Psychiatrische inrichtingen zitten vol met zulke mensen. Zij die niet meer hopen op God hebben de neiging hun bron van geruststelling, hun gevoel van eigenwaarde te verliezen. Zij kunnen alleen aan hun eigen problemen denken. Zij zijn niet meer in staat anderen bij te staan. Soms kunnen andermans problemen hen niet eens schelen. Zij ondergaan een soort levende dood lang voordat hun lichaam ophoudt te functioneren. Sommigen wenden zich tot drank of drugs in hun

poging te vluchten voor hetgeen zij geworden zijn.

Dit is wel een grote tegenstelling tot de man die leeft met hoop op Christus. Met de hulp van de Heer is hij bereid de lasten van de mensen om hem heen op zich te nemen. Hij gaat het leven optimistisch tegemoet en ziet in dat vreugde de uiteindelijke bestemming van de mens is. Er is waarschijnlijk geen groter voorbeeld hiervan dan de jonge Alma. Na jaren van opstandigheid als jongeman, kwam het zover dat hij plotseling verlamd raakte. Hij onderging de smarten van eeuwige foltering en verviel tot de diepste wanhoop. Maar op het moment dat hij volkomen verslagen, door angst bevangen en alleen was, herinnerde hij zich de woorden van zijn vader aangaande Christus. Alleen al de gedachte aan de Verlosser bracht hem vrede en hij werd van binnen kalm:

„En zie, toen ik dit dacht, kon ik mij mijn smarten niet meer herinneren; ja, ik werd niet langer door de herinnering aan mijn zonden gekweld.

„En o, hoe groot was mijn vreugde en welk een wondervol licht zag ik; ja, mijn ziel was vervuld van vreugde, juist zo buitengewoon groot als mijn smart was geweest!

„Ja, mijn zoon, ik zeg u, dat er niets zo hevig en bitter kon zijn als mijn smarten waren. En verder zeg ik u, mijn zoon, dat er aan de andere kant niets zo heerlijk en aangenaam kan zijn als mijn vreugde toen was.” (Alma 36:19–21.)

Hoeveel mensen zijn er niet in de wereld die een dergelijke ervaring broodnodig hebben? Hoeveel zouden wij kunnen helpen door eenvoudig te vertellen wat wij weten over de Meester en zijn uiteenzetting van het doel van het leven? Het valt mij op dat Alma het woord *vreugde* zo vaak gebruikt. Het is een sleutelwoord in het Boek van Mormon; het is een centraal thema door alle evangeliën van het Nieuwe Testament heen, in het bijzonder dat van Lucas. Mijns inziens is het een belangrijk onderdeel van het beginsel hoop. Het houdt kennelijk verband met andere denkbeelden, zoals *vrede* – die vrede die alle begrip te boven gaat, die komt als een gave van de Vredevorst. Het houdt wellicht ook verband met de *froost* die door de Meester werd beloofd toen Hij zijn discipelen in Jeruzalem verzekerde dat Hij hen niet zonder troost zou achterlaten. Al datgene komt bij mij op wanneer ik nadenk over het woord *hoop*, zoals dat in evangeliëverband wordt gebruikt.

Het Boek van Mormon staat vol verhalen over mensen die geloofden in onnutte en zinloze goden. Keer

op keer werden zij door wanhoop overmand, terwijl de heiligen een gevoel van welzijn hadden. Zo goed als iedere vorm van menselijke rampspoed komt in het boek voor. Familieconflicten en volkenmoord komen om de haverklap voor in de Jareditische kroniek, evenals buurtruzies, rassenvooroordeel, geloofsvervolgung, oorlog, corrupte regeringen, natuurrampen en zo goed als elk ander probleem waar de mens mee te maken krijgt.

Voor de tegenwoordige heiligen der laatste dagen over heel de wereld behoren deze verhalen een bijzondere betekenis te hebben. Velen van hen zouden bepaalde ervaringen uit het Boek van Mormon kunnen vergelijken met ervaringen uit hun eigen leven. Vele heiligen hebben persoonlijk de vernietiging en verschrikking van oorlog gekend. Sommigen hebben geleden onder rassen- en godsdienstoorlogen. Nog anderen hebben de angst ervaren van rampen zoals aardbevingen en overstromingen en zijn daardoor dakloos geworden.

Het goede zal zegewieren

Voor hen die deze beproevingen hebben meegemaakt, zijn de verhalen in het Boek van Mormon meer dan woorden op een bladzijde. Zij zijn voor hen een bron van hoop, gemoedsrust en optimisme. Dat gevoel van welzijn stelt Gods heiligen in staat het hoofd te bieden aan tegenspoed in de wetenschap dat het goede uiteindelijk zal zegewieren en dat er over hen wordt gewaakt door een barmhartige Vader. Wanhoop en pessimisme kunnen ertoe voeren dat anderen het opgeven, maar de heiligen beseffen dat elk lijden uiteindelijk zinvol kan zijn en dat het niet eeuwig zal duren. En zo zetten zij hun arbeid voort, soms zelfs wanneer er haast geen kans op succes schijnt te zijn.

Hoop is de geest die de ouders in deze tijd schraagt wanneer zij te kampen hebben met recalcitrante kinderen. Het is de geest die bisschoppen en ringpresidenten steun geeft in momenten van ontmoediging. Zij is de kracht die heiligen der laatste dagen in de hele wereld in staat stelt het leven op een positieve manier te bezien en met spanning uit te kijken naar een toekomst samen met de Heer. Het verslag van de ervaring die de Nephieten met de Heer hadden, doet ons uitkijken naar de vreugde waarmee zijn wederkomst gepaard zal gaan. Wij kunnen hoopvol uitkijken naar de tijd dat Christus persoonlijk op aarde zal regeren en het leven op zijn mooist zal zijn.

LIEFDE

Op sommige manieren is liefde wellicht het belangrijkste van de drie beginselen. (Zie Moro. 7:44.) De liefde, ofwel naastenliefde, wordt door Mormon omschreven als „de reine liefde van Christus.” En verder zegt hij: „(Zij) duurt voor eeuwig; en wie ook ten laatsten dage in het bezit er van wordt bevonden, met hem zal het wèl zijn.” (Moro. 7:47.) De woorden „de reine liefde van Christus” kunnen duiden op de liefde die wij van Christus ontvangen, of ook op de kwaliteit van de liefde die wij behoren uit te dragen. Naarmate wij meer zoals Christus worden door zijn liefde voor ons te ervaren, geven wij gestalte aan zijn liefde door deel te nemen aan zijn werk: het dienen van onze medemens.

De kwaliteit van de liefde

Mormon wijst erop dat geloof en hoop hun betekenis verliezen wanneer zij niet vergezeld gaan van liefde. Jakobus doet een zelfde uitspraak in zijn verhandeling over geloof zonder werken (zie Jakobus 2.)

Het zou moeilijk zijn mensen te vinden die een beter voorbeeld zijn van het uitdragen van liefde dan degenen waarover wij lezen in de tweede helft van het Boek van Mormon. Vaders zullen deze liefde aanvoelen in Alma's laatste woorden aan zijn zoons (Alma 36–42). Zendelingen zullen haar herkennen in Alma's zendingswerk en in zijn gebeden. (Zie in het bijzonder Alma 31:26–35.) Leiders en leidsters van de jeugd zullen haar herkennen in de brief van Helaman wanneer hij vertelt over zijn ervaringen met de tweeduizend jonge krijgers die hij zijn zoons was gaan noemen. (Alma 56–58.) De leiders van de kerk over 't algemeen zullen de liefde aanvoelen die Nephi, de zoon van Helaman, ertoe aanzette zijn volk te dienen ondanks zijn ontmoediging. Secretarissen en zij die zich op de genealogie toeleggen zullen haar herkennen in de grote inspanningen van Mormon en Moroni terwijl zij gelukkig en zorgvuldig werkten aan de samenvatting van de heilige kronieken.

Al deze voorbeelden leren ons iets over de kwaliteiten van de liefde. Maar van al die voorbeelden is wellicht de korte beschrijving van de Meester bij zijn be-

zoek aan het Nephitische volk het welsprekendst. (Zie 3 Nephi 11–28.)

Hij onderwees met deernis. Hij wendde zich tot de Vader in gebed voor het welzijn van zijn volk. Hij weende wegens de goddeloosheid van zijn volk. Hij vergoot tranen over de lijdenden en Hij genas de Nephieten van hun smarten. Hij zegende de kinderen en bediende het avondmaal aan de Nephieten. En dat is hetgeen waarin wij de kwaliteiten van zijn liefde kunnen gaan aanvoelen. Wij gaan inzien dat het leven veel edeler kan zijn dan wij tot dusver hebben meegeemaakt. Wellicht voelen wij in ons binnenste een voorname om ons leven op een hoger peil te brengen. Daar, in de Meester, zien wij het samengaan van de drie beginselen: geloof, hoop en liefde.

De invloed van de Meester

Door een zorgvuldige studie van het bezoek van de Meester aan de Nephieten, kunnen wij de liefde, zoals die door Mormon wordt omschreven (Moro. 7:45), gaan begrijpen en tot een beter begrip komen van wat het betekent om lankmoedig te zijn ter wille van andermans welzijn. Wij zijn getuige van de vriendelijkheid en het gebrek aan afgunst dat elke heilige behoort te typeren. Wij zien ware ootmoed. De heilige is niet lichtgeraakt. Hij denkt geen kwaad en verheugt zich niet in ongerechtigheid. Hij verheugt zich oprecht in de waarheid, verdraagt alles, gelooft en hoopt alles en is, dankzij die liefde, bereid alle te doorstaan.

Mormon schreef over het tijdperk dat volgde op het bezoek van de Heiland: „En er waren geen twisten in het land wegens de liefde Gods, die in het hart der mensen woende.

„En men vond geen afgunst of strijd, of moeilijkheden, of hoerijen, of leugen of moord, of enigerlei onthucht; en er kon waarlijk geen gelukkiger volk zijn onder alle mensen, die door God waren geschapen.

„Er waren geen rovers of moordenaars; evenmin waren er Lamaniëten, of enige andere -ieten; maar zij waren verenigd, de kinderen van Christus en erfgenamen van het koninkrijk Gods.

„En hoe gezegend waren zij!” (4 Ne. 15–18.)

Ons leven verkrijgen

Wij behoren hun voorbeeld te volgen. De enige manier om hun voorbeeld te volgen is door te doen wat zij deden, door geloof, hoop en vooral liefde te ont-

wikkelen. Mormon geeft evengoed ons raad als zijn eigen volk:

„Daarom, mijn geliefde broeders, bidt tot de Vader *met alle kracht van uw hart*, dat gij met deze liefde moogt worden vervuld, die Hij op allen, die oprechte volgers zijn van Zijn Zoon, Jezus Christus, heeft uitgestort, opdat gij de zonen van God moogt worden, en wij aan Hem gelijk zullen zijn, wanneer Hij zal verschijnen, want wij zullen Hem zien, zoals Hij is, opdat wij deze hoop mogen hebben, en mogen worden gereinigd, gelijk Hij rein is.” (Moro. 7:48; cursiv. toegev.)

Onder het lezen van het Boek van Mormon zouden wij onszelf kunnen afvragen hoe wij deze eigenschappen kunnen ontwikkelen. Erover lezen en ze bespreken is één ding. Heel iets anders is die kwaliteiten inbouwen in ons levenspatroon. Dat is waar onze opgaaf begint. Ze begrijpen vergt al een heel leven. Ze aanleren is voor velen nog veel moeilijker.

Wij moeten ons eerst bewust worden van onze behoefte aan geloof, hoop en liefde. Wij kunnen omgaan met hen die deze eigenschappen bezitten en van hen leren. Wij kunnen onze Vader in de hemel in alle deemoed smeken ons te helpen bij het ontwikkelen ervan. Want deze eigenschappen zijn geestelijke gaven die onze Vader geeft aan hen die er oprecht naar streven. Naarmate wij het evangelie naleven en erin groeien, kunnen wij attent zijn op de bewijzen van deze eigenschappen in ons eigen leven.

Bij zijn afscheid schreef Moroni:

„Daarom moet er geloof zijn; en indien er geloof moet zijn, moet er ook hoop zijn; en indien er hoop moet zijn, moet er ook naastenliefde zijn.

„En tenzij gij naastenliefde hebt, kunt gij geenszins zalig worden in het koninkrijk Gods; evenmin kunt gij zalig worden in het koninkrijk Gods indien gij geen geloof hebt; evenmin als gij geen hoop hebt. . .

„Ja, komt tot Christus, en wordt in Hem vervolmaakt, en onthoudt u van alle goddeloosheid; en indien gij u van alle goddeloosheid zult onthouden, en God liefhebben met al uw macht, verstand en sterkte, dan is Zijn genade u genoeg. . .” (Moro. 10:20–21, 32.)

Dat schijnt de fundamentele boodschap van de Nephieten te zijn voor onze tijd, een boodschap die de waarheden van het evangelie samenvat in de raad om te vertrouwen op de Meester en zijn voorbeeld van geloof, hoop en liefde te volgen. □

Arthur R. Bassett is buitengewoon hoogleraar in de klassieke talen en letterkunde aan de Brigham Young University te Provo.

„DE LIEFDE ZOEKT ZICHZELF NIET”

Doel: Anderen leren liefhebben en dienen, niemand uitgezonderd

Toen Hem werd gevraagd: „Wat is het grote gebod in de wet?” antwoordde de Heiland: „Gij zult de Here, uw God, liefhebben met geheel uw hart en met geheel uw ziel en met geheel uw verstand. . .

„Het tweede, daaraan gelijk, is: Gij zult uw naaste liefhebben als uzelf.” (Matt. 22:36–39.)

Het kan een grote opgaaf zijn om anderen lief te hebben, vooral wanneer zij ons hebben gekwetst of misbruikt. Maar het gebod is duidelijk; de Heer zelf heeft hierin, net zoals in alle andere dingen, het voorbeeld gegeven. Hij verwacht van ons dat wij onze armen zullen uitstrekken en ons hart openstellen voor al onze broeders en zusters, niemand uitgezonderd. Houden van onze familie en van hen die dezelfde overtuigingen en normen erop na houden als wij is gewoonlijk geen probleem. Wanneer wij echter iemand moeten liefhebben die wij helemaal niet begrijpen, aarzelen we misschien.

Christl Fechter stond tegenover deze opgaaf en slaagde erin met de hulp van de Heer eraan te beantwoorden. Als jonge vrouw werd zij door politieke omstandigheden gedwongen haar geboorteland – Tsjecho-Slowakije – te verlaten en naar Duitsland te gaan. Daar kwam zij in contact met de kerk en liet zij zich dopen. Later emigreerde zij naar Utah, waar zij door iemand verschrikkelijk werd gekwetst en voor het eerst van haar leven ervoer wat het betekent te haten.

„Ik had alle gruwelen van de bezetting van mijn land meegemaakt, maar haatgevoel had ik nooit gekend,” vertelt ze. „Ik wist dat het een verkeerd gevoel was, maar ik wist niet wat ik eraan moest doen.”

Op zekere dag las zij Matteüs 5:43–44:

„Ik zeg u: Hebt uw vijanden lief en bidt voor wie u vervolgen.”

Christl voelde dat deze tekst voor haar was bestemd.

„Ik kon mij niet voorstellen dat ik voor die persoon zou bidden, maar ik wilde de Heer gehoorzamen en bovendien wist ik dat ik me van dat haatgevoel moest ontdoen.” Dus knielde zij die avond neer en bad – door haar op elkaar geklemde kaken heen – of de Heer degene die haar zo had gekwetst wilde zegenen.

Toen ze opstond, voelde ze zich wat beter. De volgende avond bad zij weer, maar deze keer met oprechte gevoelens. Onmiddellijk voelde zij hoe de haat haar verliet, om nooit meer terug te keren. Zij ontdekte dat de Heer in staat was zijn Geest over haar uit te storten en haar te leren liefhebben zoals Hij dat doet.

In de gelijkenis van de schapen en de bokken, die in Matteüs 25:31–46 staat, leert de Heiland ons hoe belangrijk het is alle mensen om ons heen lief te hebben.

En van de verschillen tussen de twee groepen zal de manier zijn waarop zij mensen behandelen die volgens hen anders of moeilijk lief te hebben zijn: de hongeren, de dorstigen, de vreemdelingen, de naakten, de zieken en de gevangenen. Tot hen die deze mensen liefhebben en dienen, heeft de Heer gezegd: „In zoverre gij dit aan één van deze mijn minste broeders hebt gedaan, hebt gij het Mij gedaan.” □

WENKEN VOOR HUISBEZOEKSTERS

1. Bespreek hoe u eens bent gaan houden van iemand die weinig beminnelijk was. Hoe hebt u die liefde ontwikkeld?

2. Lees en bespreek samen de gelijkenis van de schapen en bokken in Matteüs 25:31–46.

(Voor aanvullend materiaal zie Hulpboek voor de gezinsavond, blz. 62–63, les 17, les 23, les 24, les 25 en blz. 197.)

HET BOEK VAN MORMON EN HET HEDENDAAGSE GEZIN

Darwin L. Thomas

Vele gezinnen verkeren in groot gevaar. Wij zijn gewaarschuwd dat tenzij de gezinnen worden versterkt, onze maatschappij een ramp tege-moet gaan.

De boodschap van het Boek van Mormon echter schenkt mij als heilige der laatste dagen grote troost. Hoewel het lang geleden is geschreven en handelt over een andere maatschappij, en hoewel het voor-naamste doel van het boek is om te getuigen van Christus, bevat het toch een belangrijke boodschap over wat vaders, moeders en kinderen moeten doen in hun relatie tot elkaar.

Aan het begin van het boek, bijvoorbeeld, staat een belangrijke les voor echtparen. Lehi en zijn gezin zijn uit Jeruzalem vertrokken, maar de zoons zijn terugge-keerd om de platen bij Laban te halen. Zowel vader als moeder maken zich zorgen (zie 1 Ne. 5:6-7), maar Sariah komt op het punt dat zij tegen haar man *klaagt* over de ondraaglijke omstandigheden. Het is te begrij-pen: zij heeft haar zoons een tijdlang niet gezien; zij is bezorgd voor hun welzijn; en zij vindt het leven in de wildernis verschrikkelijk – vooral gezien alle luxe die zij heeft achtergelaten. Zij beschuldigt haar man van drie dingen: (1) hij is misleid en „ontvangt visioenen,” (2) ze zijn hun erfland kwijtgeraakt en zullen in de wildernis omkomen, en (3) wat het ergste is: „mijn zoons zijn niet meer.”

Dat klinkt als het begin van een grote ruzie en Lehi had zijn eigen optreden kunnen verdedigen en vervolgens eventuele klachten over Sariah spuien.

Maar ondanks het te verwachten patroon van klacht en tegenklacht, reageert Lehi door zijn vrouw troost te bieden. Hij erkent dat hij visioenen ontvangt en verzekert haar dat hij het gebod

van de Heer heeft gehoorzaamd door hun zoons terug te sturen om de platen te halen, dat hij weet dat de Heer hem steeds heeft geleid, dat God hun zelfs een groter erfgoed heeft be-loofd dan hetgeen zij hebben achtergelaten, dat zij zouden zijn om-gekomen als zij in Jeru-zalem waren gebleven, en dat hij weet dat God zijn zoons zal be-schermen.

Met andere woorden, het Boek van Mormon geeft ons de duidelijke raad dat wanneer onze man of vrouw klaagt, wij onszelf niet moeten verdedigen of met tegenklachten aan moet komen, maar moeten troosten. *Wanneer mensen klagen, hebben zij troost nodig.* En de beste vorm van troost voor echtelieden die lid van de kerk zijn, is kennis van Gods leiding en geloof in zijn bescherming. Als deze eenvoudige regel in de gezinnen werd toegepast, zouden kinderen merken dat hun ouders onenigheden oplossen door het uiten van een fundamenteel geloof in God en door

Hoewel het lang geleden is ge-schreven en handelt over een andere maatschappij, bevat het Boek van Mormon een belangrijke boodschap over wat vaders, moeders en kinderen in deze tijd moeten doen.

Het voorbeeld van koning Lamoni's bekering is een verhaal van een liefhebbende vrouw met geloof in haar man en zorg om zijn welzijn.

hun bezorgdheid voor de ander te tonen, in plaats van hun eigen gedrag te verdedigen. En het werkt! Als wij onze geliefden troosten, reageren zij door op hun beurt ons te troosten.

Het vertrouwen van een vrouw in haar man

Terwijl het voorbeeld van Lehi en Sariah de bezorgdheid van een man voor zijn vrouw toont, is het voorbeeld

van de bekering van koning Lamoni het verhaal van een liefhebbende vrouw met vertrouwen in haar man en bezorgdheid voor zijn welzijn.

Zoals u zich zult herinneren ging Ammon, die grootste zoon van koning Mosiah, op zending onder de Lamaniëten, waar hij erin slaagde koning Lamoni te bekeren. De koning, die door de Geest overweldigd werd, viel neer op de grond, zodat zijn volk meende dat hij dood was. De koningin was er echter van overtuigd dat hij nog leefde en smeekte Ammon om naar de koning te gaan en te kijken wat hij kon doen.

Toen Ammon haar had verzekerd dat alles goed zou komen, vroeg hij de koningin of zij zijn woorden geloofde. Zij antwoordde dat zij slechts zijn woord had – „niettemin geloof ik, dat het zal geschieden zoals gij hebt gezegd“ (Alma 19:9). Ammon zegende haar wegens haar grote geloof.

Die hele nacht en een gedeelte van de volgende dag waakte de koningin bij haar man. Toen hij wakker werd, strekte hij zijn hand naar haar uit en zei: „Gezegend zij de naam van God, en gezegend zijt gij“ (Alma 19:12).

Net als koning Lamoni gedragen maar al te veel mannen zich tegenwoordig alsof zij geestelijk dood zijn. De vrouw van zo'n man kan troost en kracht putten uit het voorbeeld van de Lamaniëtsche koningin, die in haar man geloofde, raad inwon van een be-

trouwbaar bron, erop vertrouwde en met grote toewijding de lange, donkere nacht bij haar man waakte.

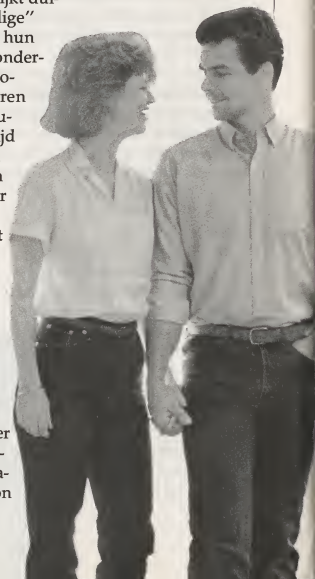
De plicht om te onderwijzen

Het Boek van Mormon staat vol voorbeelden van beginsels met betrekking tot ouder-kindverhoudingen. Nephi spreekt over zijn „eerzame ouders“ en het feit dat hij „enigermate in al de geleerdheid van (zijn) vader onderwezen“ was. (1 Ne. 1:1; cursivering toegevoegd.)

Enos voegt wat informatie toe over het verband tussen goede ouders en onderwijs: „Ziet, ik, Enos, wist dat mijn vader een rechtvaardig man was, want hij onderwees mij in zijn taal, en tevens in de lering en vermaning van de Heer. Gezegend zij de naam mijns Gods daarvoor!“ (Enos 1.)

Uit deze voorbeelden en vele andere in het Boek van Mormon, blijkt duidelijk dat „rechtvaardige“ en „eerzame“ ouders hun kinderen behoren te onderwijzen. Maar wat behoren ouders hun kinderen te onderwijzen? De ouders in die vroegere tijd leerden hun kinderen talen, geschiedenis en cultureel gedrag, maar het boek maakt ons duidelijk dat de meest voorkomende les die over het godschap van Christus en de verzoening was.

Alma's onderricht aan zijn zoons over de belangrijke rol van Jezus Christus is voor ons van bijzonder belang wegens de manier waarop hij onderrichtte. Hij zegt tegen Helaman: „Nu, o mijn zoon

Helaman, zie, gij zijt in uw jeugd en daarom verzoek ik u, dat gij naar mijn woor den zult luisteren en van mij leren." (Alma 36:3; cursivering toegevoegd.) Alma's doel is om over Jezus Christus en zijn verzoening te onderwijzen, maar hij doet dat door zijn zoon te onderwijzen over zichzelf – over zijn eigen bekering en verlossing van de zonde. Als wij dat in praktijk brengen, zullen wij als ouders verbaasd en verootmoedigd zien welke uitwerking die eenvoudige maar machtige les van Alma heeft. Onze kinderen zullen eerder bereid zijn ons te volgen, terwijl wij opnieuw het sterke verlangen zullen krijgen om Christus te kennen zoals Alma Hem kende: als onze persoonlijke Heiland.

Het laatste onderricht van Mormon aan zijn zoon is op vele manieren gelijk aan dat van Alma. Mormon ziet overal verschrikkelijke zonde en reageert daarop door te onderwijzen over Jezus Christus en zijn verzoening. Hij begint zijn brief aan Moroni met een beschrijving van mannen en vaders en moeders en kinderen. Eén van de tekenen van hun volslagen ontaarding was de verwerping en verdraaiing van alles wat goed is aan het gezin.

Na de grote goddeloosheid van zijn maatschappij te hebben beschreven, geeft Mormon zijn slotinstructies: „Mijn zoon, wees getrouw in Christus; en mogen de dingen, die ik heb geschreven, u niet bedroeven en u ten dode toe nederdrukken; maar moge Christus u opheffen, en moge Zijn lijden . . . en de hoop Zijner heerlijkheid en des eeuwigen levens voor eeuwig in uw gedachten verblijven" (Moro. 9:25).

O, dat wij die in deze laatste dagen ouders in Zion zijn, bereid zullen zijn van Mormon te leren! Wanneer onze maatschappij hetgeen het heiligst is aan het gezin heftig verwerpt, moeten wij onze kinderen om ons heen verzamelen en hun leren over Jezus Christus, die gekruisigd werd.

De opgaaf van de kinderen

Als de ouders de belangrijke verantwoordelijkheid hebben om te onderwijzen, wat is dan – volgens het Boek van Mormon – de verantwoordelijkheid van de kinderen?

Lehi en zijn zoon Nephi verschaffen ons het begin van een antwoord op deze vraag. Wanneer Nephi zijn vaders leringen over de komst van de Messias te horen krijgt, zegt hij: „En nadat ik alle woorden van mijn vader had gehoord . . . was ik, Nephi, verlangend deze dingen eveneens te zien en te horen en te weten door de macht van de Heilige Geest, welke Gods gave is aan allen, die Hem ijverig zoeken . . ." (1 Ne. 10:17; cursivering toegevoegd.)

Nephi is onder de indruk van het onderwijs van zijn vader. Hij gelooft zijn woorden, maar daar laat hij het niet bij. *Nephi verlangt zelf te weten wat zijn vader weet.* Hij wil zien, horen en weten door de macht van de Heilige Geest. Hij bidt tot de Heer en wordt door de Geest van de Heer weggevoerd naar de top van een hoge berg, waar zijn gebed wordt verhoord.

Wij leren twee dingen uit deze gebeurtenis. Ten eerste, dat kinderen de verantwoordelijkheid hebben om in de woorden van hun vader te geloven. Ten tweede, dat geloven in de woorden van hun vader niet voldoende is; zij moeten het verlangen hebben om door de influisteringen van de Heilige geest voor zichzelf te weten of de leringen van hun vader waar zijn.

Overweeg de volgende voorbeelden van kinderen die bekeerd werden tot het evangelie van Jezus Christus door zich de woorden van hun ouders te herinneren, jaren nadat zij waren onderwezen.

Alma de Jonge leert zijn zoons over Christus door hun te vertellen over zijn eigen verlossing van de zonde. Aan Helaman beschrijft hij drie dagen van verschrikkelijk leed dat veroorzaakt werd door zijn herinnering aan zijn zonden. Hij wilde dat „zowel geest als lichaam niet meer bestonden" (Alma 36:15). Op dat

Het Boek van Mormon geeft ons vele voorbeelden van de belangrijke taak van ouders om hun kinderen in gerechtigheid groot te brengen.

Schilderij van Arnold Friberg

Het Boek van Mormon, dat in onze tijd door God tevoorschijn is gebracht voor ons, spreekt tot de vaders met een duidelijkheid die niet kan worden misverstaan.

Schilderij van Arnold Friberg

moment, terwijl hij in de grootste wanhoop verkeert, herinnert hij zich zijn vader te hebben „horen profeteren aangaande de komst van een zekere Jezus Christus, een Zoon van God, om voor de zonden der wereld verzoening te doen.“ (Alma 36:17; cursivering toegevoegd.) Alma's verdriet wegens zijn zonden werd na enige tijd veranderd in opluchting dankzij de macht van de verlossing.

Net als Alma wordt Enos, nog een profeet uit het Boek van Mormon, ten zeerste gemotiveerd door de woorden van zijn vader. Hij zegt: „Ziet, ik ging op wild jagen in de wouden; en de woorden, die ik mijn vader dikwijls had horen spreken aangaande het eeuwige leven en de vreugde der heiligen had ik ter harte genomen. „En mijn ziel hongerde; en ik knielde voor mijn Maker neder en riep Hem aan in krachtig gebed en smeken voor mijn ziel“ (Enos 3–4). Na de hele dag en een flink gedeelte van de nacht te hebben gebeden, hoorde hij een stem zeggen: „Enos, uw zonden zijn u vergeven en gij zult worden gezegend . . . uw geloof in Christus . . . heeft u gezond gemaakt“ (Enos 5, 8).

Hoe treffend dat zowel Alma als Enos bij hun bekeering er door hun eigen vader toe gebracht werden aan Jezus Christus te denken, een vader die hun had geleerd hoe belangrijk de verzoening was.

De opgaaf voor kinderen is om voor zichzelf te weten te komen of het getuigenis van hun ouders waar is. De belofte aan kinderen is dat de rechtvaardige leringen van hun vaders hun tot steun zullen zijn in tijden van beproeving; en dat als zij die leringen indachtig zijn en ernaar handelen, zij tot Jezus Christus geleid zullen worden. Wanneer wij dit steeds terugkerende patroon overwegen – vaders die hun zonen onderwijzen en zoons die Christus volgen – krijgen de

woorden van de Heiland een nog grotere betekenis: „De Zoon kan niets doen van Zichzelf, of Hij moet het de Vader zien doen“ (Joh. 5:19).

Vooraf voor vaders

Het Boek van Mormon heeft een ontrufterende boodschap voor vaders, en in het bijzonder voor de vaders van deze generatie. Net als Mormon zien wij hoe onze maatschappij door middel van kindermishandeling, scheiding, mishandeling van de vrouw en schamteloze seksuele overtredingen alle waarden van het gezin op gewelddadige wijze verwerpt.

Wat moeten wij doen? Net als Alma moeten wij onze kinderen om ons heen verzamelen en hun vertellen hoe wij door de verzoening vrij van zonde kunnen blijven. Net als Alma en Mormon moeten wij onophoudelijk bidden voor het geestelijke welzijn van onze kinderen. Wanneer onze kinderen ons vragen wat zij met hun leven aan moeten, moeten wij net als Lehi en Mosiah in machtig gebed tot de Heer gaan om zijn wil te vernemen over de beslissingen van onze kinderen. Net als Lehi moeten wij onderwijzen met alle genegeheid van een tedere vader. Net als Jakob moeten wij met hen spreken over de vreugden van het eeuwig leven. Net als Nephi moeten wij over de Schriften nadenken en onze eigen geestelijke ervaringen op schrift stellen voor het welzijn van onze kinderen.

Om onszelf te verdedigen tegen de aanval van de maatschappij op het gezin, raadt het Boek van Mormon ons aan: Vader, onderwijs uw kinderen. Dat is geen toeval. Daar het onderwijs in vele gezinnen van de kerk in deze tijd door de moeders wordt gedaan, behoren vaders ernstig na te denken over deze belangrijke boodschap. Geen enkele boodschap zou toepasselijker kunnen zijn. Het Boek van Mormon, dat in onze tijd door God tevoorschijn is gebracht voor ons, spreekt tot de vaders met een duidelijkheid die niet kan worden misverstaan. □

Darwin Thomas, directeur van het Instituut voor gezinsonderzoek en professor in de kinderontwikkeling en familiebetrekkingen aan de Brigham Young University, is bisschop van de Wijk Spanish Fork 14 in de Ring Spanish Fork Utah.

Als ik geen mormoon was" scheen mijn stop-zinnetje te zijn deze maand. Als ik geen mormoon was zou ik niet om half zes

opstaan en temperaturen van 6°C of lager verduren om het seminarie te volgen. Als ik geen mormoon was zou ik meer geaccepteerd worden op school,

zou ik plezier hebben met vrienden op de „weekendfeestjes” en zou ik niet al die grapjes hoeven aanhoren over mijn godsdienst. Als ik geen mormoon was, dan zou het leven veel gemakkelijker zijn.

Toen ik die ochtend eindelijk op school kwam, was ik geïrriteerd, ontmoedigd en moe. Als ik geen mormoon was, dan zou ik niet zo zijn, dacht ik. Ik had de bus gemist omdat pa van lange gezinsgebeden houdt, en ma kon me niet naar school brengen omdat ze naar een of andere ZHV-vergadering moest.

Ik was laat, dus nam ik de kortste weg door de bibliotheek, waar ik mijn ex-vriendje met zijn beeldschone nieuwe vriendin zag. We hadden geen verkering meer omdat ik mijn normen niet wilde verlagen. De aanblik van die twee samen was meer dan ik kon verdragen. Ik rende naar een lege kamer en barstte in snikken uit.

Vlak voor ik als absent genoteerd zou worden, kwam ik de klas binnen. Bij de dagelijkse mededelingen werden we herinnerd aan het komende lange weekend en het kamp dat gepland was bij The Entrance, een vakantieplaatsje aan de kust, ongeveer vijf uur rijden ten noorden van Sydney. Net wat ik nodig had. Ik vroeg me af of pa en ma me zouden laten gaan. Nee, waarschijnlijk niet, want ik moest naar de kerk op zondag en maandag hadden we gezinsavond.

Tijdens de wiskundeles verveelde ik me zo dat ik uitrekkende hoeveel zakgeld ik meer zou overhouden en wat ik allemaal niet zou kunnen kopen als ik

geen tiende hoefde te betalen.

De volgende ochtend liep de wekker zoals gewoonlijk weer om half zes af. Tijd om naar het seminarie te gaan. Waarom zou ik eigenlijk? Waarom zou ik elke ochtend om half zes opstaan? Toen hoorde ik ma's vrolijke stem roepen dat ik te laat zou komen als ik niet opstond.

Het onderwerp van die ochtend was: „Wat heeft Joseph Smith voor jou gedaan?” Dat antwoord was snel gegeven. Als Joseph Smith er niet was geweest, was ik geen mormoon geweest.

„Zou jij Leer en Verbonden, afdeling 122, de verzen zeven en acht willen voorlezen?” vroeg mijn leerkracht.

Niet al te enthousiast pakte ik mijn standaardwerken en begon voor te lezen. Ik zat er eerst niet echt met mijn gedachten bij, maar toen las ik iets dat mij trof.

„En indien gij in de kuil zoudt worden geworpen, of aan moordenaars overgeleverd, en het doodvonnis over u zou worden geveld, indien gij in de afgrond wordt geworpen, indien de ziedende baren tegen u samenspannen, indien hevige winden uw vijanden worden, indien de hemelen zich verduisteren en alle elementen zich verenigen om de weg te versperren, en boven alles, indien zelfs de kaken der hel zich wijd voor uw opensperren, weet dan, Mijn zoon, dat dit alles u ondervinding zal geven, en voor uw welzijn zal wezen.”

Met moeite kreeg ik het laatste vers eruit terwijl de tranen in mijn ogen schoten. „De Zoon des Mensen is beneden dit alles neergedaald. Zijt gij meerder dan Hij?”

Een paar dagen later stond ik op het balkon van het operagebouw en keek uit over de haven van Sydney. Ik wist niet meer waarom ik mij zo belemmerd had gevoeld door mijn godsdienst. Mijn problemen leken vrij klein en nietszeggend vergeleken bij die van Jezus Christus en Joseph Smith. Ik voelde me een egoïst toen ik mezelf vroeg: „Zijt gij meerder dan Hij?”

De lichten van de stad leken bijna net zo helder als de sterren aan de hemel. „Ik ben zo trots op mijn land,” zei ik in mezelf. „Wat een unieke schoonheid, mensen en cultuur hebben we toch hier. Ik dank God voor onze prachtige planten, dieren en vrijheid. En ik ben er trots op om deel uit te maken van de steeds groeiende en enige ware kerk in de wereld.”

Mijn stopzinnetje is nog steeds: „Als ik geen mormoon was,” maar nu op een andere manier. Als ik geen mormoon was, dan zou ik niet zo'n geweldig gezin hebben, zulke fijne vrienden, en zo'n duidelijk begrip van het doel van het leven.

Trouwens, ik heb uitgerekend hoeveel tiende ik betaald heb, en als ik zie hoeveel God me gegeven heeft, is het geen vergelijking. □

GOD GAF DE WASDOM

Michael Call

神叫他成長

Het adres van het plaatselijke kerkgebouw was het laatste dat ik nodig had. Zaken als de hitte, de hoge vochtigheidsgraad en mijn slechte Kantonees waren veel belangrijker.

Daar stond ik dan, een ontmoedigde zending met heimwee, pas in Hong Kong aangekomen, die een man bedankte voor een adres dat ik al kende en echt niet nodig had. En dit alles omdat ik het Kantonees maar niet machtig kon worden.

Ik had het zover niet willen laten komen. De forenzen waren op weg naar huis, en de zendingen in mijn district stonden met een uitstalling in de buurt van de haven waar de veerboot

aanlegt. Ik wilde wat verwijzingen zien te krijgen en met mensen praten – en dat probeerde ik ook – maar het wilde niet vlotten.

Mijn onervarenheid in het Kantonees – het op één na meest gesproken dialect – werd op pijn-

lijke wijze blootgelegd. Een gesprek beginnen met Chinese mensen leek onmogelijk, en hun weerwoord te verstaan leek zo eenvoudig als wandelen op het water. En omdat ik de mensen kon aanspreken noch verstaan, begon bij mij de gedachte post te vatten dat de Heer niets aan mij had.

Ik zag meneer Wong toen hij van de veerboot afkwam. Hij leek me een vriendelijke man. Hij droeg een blauw pak en zwarte schoenen. Zijn bril gleed steeds naar voren. Zijn das zat nog strak om de nek – wat mij bevreemde in deze klamme hitte.

In de paar seconden die ik had, raapte ik zoveel zelfvertrouwen bij elkaar als ik kon. Ik pro-

beerde er ook zelfverzekerd uit te zien. Na een schietgebedje en diep adem gehaald te hebben, stapte ik op hem af.

De leerkrachten aan het opleidingsinstituut voor zendelingen

hadden mij goed voorbereid op situaties als deze. We hadden het stellen van de gulden vragen en het verkrijgen van verwijzingen wel honderd keer geoefend. Maar alle voorbereiding in de

wereld had mij niet kunnen bijbrengen wat ik op het punt stond te leren.

„*Neih hou ma?*” vroeg ik.
„Goed,” antwoordde hij in een taal waarvan ik wist dat het

Gelustreerd door Mark Bühner

Chinees was, maar in de verste verte niet leek op wat ik op het opleidingsinstituut geleerd had. „Ik vertegenwoordig De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen.

Heeft u wel eens van deze kerk gehoord?”

Meneer Wong antwoordde, maar zoals gewoonlijk begreep ik er niets van.

„Mijn naam is *Gong Jeung-*

louh,” zei ik. „Wilt u mij uw eerbiedwaardige naam geven?”

Ik begreep niet veel van wat hij tegen mij zei, maar ik maakte eruit op dat zijn achternaam Wong was. Hij schreef het

Chinese teken voor *Wong* op zijn hand en hield die mij voor. Zijn schrift zei mij niets, maar ik deed net alsof het volkomen duidelijk was.

„Mag ik u wat meer over onze kerk vertellen?” vroeg ik.

„Ik begrijp u niet,” zei hij. En dat was zo'n beetje het enige wat ik begreep. Ik had dat zinetje de afgelopen drie weken zelf verschillende keren gebruikt.

Ik liet meneer Wong mijn naamplaatje zien, zodat hij de naam van de kerk in het Chinees kon lezen.

„O, een kerkl!” zei hij.

Ik glimlachte. „Ja – ik ben zending van deze kerk,” zei ik, terwijl ik op mijn naamplaatje wees. „Mag ik u er wat meer over vertellen?”

Hij begon een lang betoog, dat moeilijk te begrijpen is voor een nieuwe zending.

„Wat is uw adres?” vroeg ik. Ik besloot dat ik net zo goed maar alles op alles kon zetten en proberen een verwijzing te krijgen. „Adres? U wilt adres?” vroeg hij.

„Ja. Wat is uw adres?” Ik haalde mijn notitieboekje en mijn pen te voorschijn om het adres op te schrijven, of tenminste hem te vragen het op te schrijven.

„Wacht hier. Ik ben zo terug,” zei hij. Het was alleen dank zij zijn gebarentaal dat ik hem begreep.

„Ga niet weg,” drong hij aan.

„Ik wacht wel,” verzekerde ik hem. En weg was hij. Ik had er geen idee van waar hij naartoe was en waarom hij mij liet wachten.

Meneer Wong dook meer dan vijftien minuten later weer op uit de menigte Chinese forenzen. Hij kwam snel aangelopen – bijna op een draffe – met een blaadje in zijn hand.

Toen hij naderbij kwam zwaalde en glimlachte hij. Ik liep hem tegemoet.

„Hier,” zei hij. Hij overhandig-

de mij een bladzijde uit een Engels telefoonboek. Hij had het adres van De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen omlind.

„Hier is het adres van je kerk,” zei hij.

Nu begreep ik het. Meneer Wong dacht dat ik een verdwaaide buitenlander was die op zoek was naar zijn kerk. Moe-deloos dankte ik hem voor de moeite die hij zich getroost had.

Meneer Wong drukte mij vriendelijk en glimlachend, omdat dat hij iets goeds had kunnen doen, de hand.

„Heel hartelijk bedankt,” zei ik.

„Graag gedaan,” antwoordde hij en maakte aanstalten om verder te lopen.

„Tot ziens,” zei ik. En toen schoot het door mijn gedachten dat ik hem iets moest meegeven: „Mag ik u dit geven?”

Ik haalde een brochure over Joseph Smith uit mijn zak en overhandigde hem die. Ik gaf hem de brochure met beide handen aan, en hij ontving het geschenk op dezelfde wijze, een Chinees gebruik.

Heb ik toch *iets* geleerd op het opleidingsinstituut, mompelde ik terwijl ik terugdacht aan de lessen in culturele gebruiken. Meneer Wong verween in de menigte.

Die avond bad ik om kracht en succes. Met heel mijn hart wilde ik het evangelie verkondigen, maar werd daarin door de taal gedwarsboemd.

Naarmate de maanden verstrekten, groeide mijn zelfvertrouwen. Ik werd al spoedig naar een ander gebied overgeplaatst, waar ik in beslag werd genomen door nieuwe onderzoekers, nieuwe collega's en nieuwe contacten op straat.

Een jaar later werd ik zoneleider in een ander deel van Hong Kong. Op een zondag was ik terug in mijn eerste standplaats waar ik wat zendingzaken had

af te handelen. Het weerzien met dat eerste kerkgebouw riep vele fijne herinneringen bij mij op. Ik vond het heerlijk om mijn oude vrienden uit de plaatselijke wijk terug te zien.

Toen de vergadering afgelopen was en de mensen naar huis gingen, bleef ik even kijken of ik nog meer oude vrienden zag. Niet veel later waren mijn collega en ik de enigen in de hal.

Toen we aanstalten maakten om te vertrekken, ging er om deur van een klaslokaal open. Mijn ogen werden zo groot als schoteltjes toen meneer Wong – de forens van de veerboot – uit het lokaal de hal in kwam wandelen!

„Meneer Wong! Hoe maakt u het?” vroeg ik opgewonden.

„Ik ben nu *broeder* Wong, ouderling Call,” zei hij in perfect Mandarijn.

„U spreekt Mandarijn? Geen wonder dat ik u bij de veerhaven niet verston!

„En jij sprak Kantonees – daarom verston ik jou niet,” zei hij.

Wij spraken een minuut of wat met elkaar. Broeder Wong legde uit dat hij, na onze ontmoeting bij de veerboot een jaar terug, naar huis was gegaan en de brochure over Joseph Smith had gelezen. Hij zei dat hij haar uit louter nieuwsgierigheid had gelezen. De Geest had zijn ziel geroerd. Hij had het zendingzaken gebied voor meer informatie en er waren twee zendingzusters gekomen om hem het evangelie te onderwijzen. Hij kreeg een getuigenis en werd gedoopt.

Ons weerzien was aange-naam en vreugdevol, hoewel we elkaar slechts een keer eerder hadden gezien. Ik was ontroerd en de Geest getuigde van de ware betekenis van Paulus' woorden aan de heiligen in Korinte: „Ik heb geplant, Apollos heeft begoten, maar God gaf de wasdom” (1 Kor. 3:6). □

Lieve Joey,
Morgen ga je voor het eerst naar de derde klas van het voortgezet onderwijs. Ik wilde deze brief schrijven, niet omdat ik beter ben dan jij, maar omdat ik ook op school gezeten heb en weet wat je morgen te wachten staat. Soms zal het heel moeilijk zijn om dat te doen waarvan je weet dat het goed is. Het zal net zijn alsof jij de enige bent die in de kerk gelooft. Je zal met de groep mee willen doen omdat je denkt dat ze je zullen buitensluiten omdat je anders bent. Je zult wellicht denken dat je wordt uitgelachen en bespot omdat je doet wat goed is. Ik

weet dat je je soms heel alleen zult voelen.

Ik schrijf deze brief om je te vertellen wat ik geleerd heb over moeilijke situaties en hoe belangrijk het is om vast te houden aan het goede, ongeacht wat anderen denken.

Afgelopen zomer, toen ik naar Engeland ging om in Manchester naar school te gaan, moest ik elke dag met de bus de stad in.

Dan moest ik door een paar verschrikkelijke straten lopen om bij de school te komen. Ik weet nog dat de ergste straat van alle precies bij mijn bushalte uitkwam.

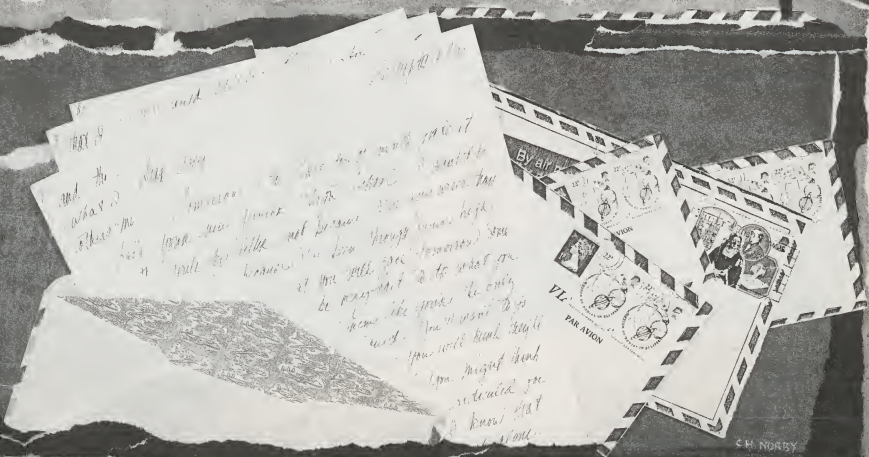
De muren in die straat zaten onder de obsceniteiten, pornografische

posters, smerige taal en grove vloekwoorden. Er waren een paar bars waar elke keer dat er een deur openging, harde, twijfelachtige muziek uitkwam. Enkele bezoekers riepen me grove beledigingen toe terwijl ik langsliep. De eerste keer dat ik de stad inging om naar school te gaan, stapte ik de bus uit en liep recht deze straat in. Ongeveer halverwege voelde ik me zo elendig, boos en bang, dat ik niet dacht dat ik de school zou halen. Dat lukte me wel, met m'n ogen zoveel mogelijk dicht, maar op dat moment besloot ik dat ik nooit meer die straat door zou lopen.

Gewoon de straat oversteken

Een brief aan mijn broertje

Vivian Harmer

...ING

TAFF
HAD D TONY
DAVE

RESTAURANT
OPEN TILL
BAR
RESTAURANT

CH NOBB

Zo ver van huis en ons gezin, had ik genoeg om me zorgen over te maken en meer verleiden-
gen dan ik ooit zou kunnen tel-
len. Daar hoefde ik niet nog
eens de ellende van deze straat
bij te hebben. Dus, elke dag als
ik de bus uitstapte op weg naar
school liep ik twee straten om
teneinde die ene straat te vermij-
den. Op regenachtige ochtend-
den, als ik bang was dat ik te
laat zou komen voor de les van
acht uur, had ik gewild dat ik
mijn voornemen kon vergeten
en de kortere route nemen.
Maar ik wist dat ik me beroerd
zou voelen als ik mezelf
blootstelde aan onreine zaken.
Op een gegeven moment werd
het een gewoonte om die straat
links te laten liggen en om te lo-
pen. Na een tijdje dacht ik er niet
eens meer bij na. Toen, op zeke-
re dag, bood Bob, een vriend
van mij, aan mij een nieuwe pla-
tenzaak te laten zien vlakbij mijn
bushalte. Tervijl we samen de
school verlieten, stak ik auto-
matisch de straat over.

„Wat doe jij nou?” vroeg Bob.
Zonder erbij na te denken ant-
woorde ik: „Ik ga die straat niet
in.”

„Waarom niet?” lachte hij.
Plotseling hoorde ik mezelf het
hele verhaal vertellen. Ik was
ver van huis en wilde niet naar
mijn gezin teruggaan met een
hoop slechte gedachten in mijn
geest die er niet thuishoorden. Ik
voelde me niet op m'n gemak in
die straat.

Bob was een paar jaar ouder
dan ik en was beter thuis in de
wereld. Ik verwachtte niet and-
ers dan dat hij weer zou la-
chen, en ik voelde me dwaas dat
ik hem over mijn gevoelens had
verteld.

Toen zijn gelach uitbleef, keek
ik op en zag hoe hij stil voor zich
uit staarde. Na een paar minuten
stilte (een heel pijnlijke stilte
voor mij), vertelde hij me dat hij

wilde dat hij zich zoiets had
voorgenomen toen hij voor het
eerst naar school ging. „Ik wou
dat ik een straatje was omgelo-
pen, Vivian,” zei hij. „Ik schaam
me om naar huis te gaan en mijn
familie weer te zien. Ik kan ma
niet in de ogen kijken na alles
wat ik gedaan heb.” Zonder iets
te zeggen stonden we daar nog
een paar minuten, maar nu was
de stilte niet pijnlijk meer. Toen
nam hij me bij de arm en we stak-
en samen de straat over. We
vonden de muziekwinkel snel en
konden heel plezierig praten
vanwege de route die we had-
den genomen. Hij is nu een goe-
de vriend van me en ik zal altijd
veel prijs stellen op onze vriend-
schap.

Ik hoefde geen preek af te ste-
ken over morele en mentale rein-
heid. Het enige dat ik deed was
de straat oversteken als er aan
de overkant iets uitgestald stond
wat ik niet hoorde te zien. Hij
spotte niet, kritiseerde niet, vond
me ook niet vreemd. Door te
doen wat goed was, verdiende
ik in feite Bobs respect en vriend-
schap.

Joey, ik weet dat je het moei-
lijk zult krijgen op school. Maar
ik weet ook dat je nooit het
respect zult verliezen van iem-
and wiens respect wat waard
is, door vast te houden aan dat-
gene waarvan jij weet dat het
goed is. Trouwens, waar het in
wezen om gaat is niet wat je
leeftijd- en klasgenoten van je
vinden, maar wat jij van jezelf
vindt. Geef je genoeg om jezelf
als kind van God om de straat
over te steken als je dat zou
moeten? Ga je de kamer uit als
een vriend een slechte mop of
smerig verhaal vertelt? Kom je
op voor iets waarin je gelooft?
Als je dat doet, weet ik dat je
zult ontdekken dat velen wler
bewondering wat waard is, de
straat met jou zullen oversteken.

□

